

Скупштина града Чачка, на седници одржаној 25. априла 2024. године, разматрала је

- Извештај о раду Градске библиотеке „Владислав Петковић Дис“ за 2023. годину,

и на основу члана 54. Статута града Чачка („Сл. лист града Чачка“ број 6/2019), донела

З а к љ у ч а к

Усваја се Извештај о раду Градске библиотеке „Владислав Петковић Дис“ за 2023. годину, који је усвојио Управни одбор Градске библиотеке „Владислав Петковић Дис“, на седници одржаној 15. марта 2024. године, број 290.

СКУПШТИНА ГРАДА ЧАЧКА

Број: 06-76/2024-I

25. април 2024. године

ПРЕДСЕДНИК
Скупштине града Чачка,
Игор Трифуновић

Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“

Синђелићева бр.24, 32000 Чачак, тел/факс: 032-340-960; 323-608
www.cacak-dis.rs e-mail: biblioteka@cacak-dis.rs

ГРАДСКА БИБЛИОТЕКА
„ВЛАДИСЛАВ ПЕТКОВИЋ ДИС“
ЧАЧАК

Број: 288

Датум: 15. 3. 2024.

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ И ФИНАНСИЈСКОМ ПОСЛОВАЊУ ГРАДСКЕ БИБЛИОТЕКЕ „ВЛАДИСЛАВ ПЕТКОВИЋ ДИС“ ЗА 2023. ГОДИНУ

Чачак, март 2024. године

САДРЖАЈ

Увод...	3
Истакнути резултати рада у 2023. години...	3
Организација рада...	4
Управни и Надзорни одбор...	4
Организациона структура установе (сектори, одељења и службе)...	5
Извештај о финансијском пословању установе за 2023. годину...	6
Реализација плана из средстава буџета за 2023. годину...	6
Реализација плана из осталих извора финансирања за 2023. годину...	9
Извештај о реализацији финансијског плана установе за 2023.годину...	10
Објекти, машине и опрема...	12
Запослени...	12
Објављене књиге и стручни радови радника Библиотеке...	13
Унапређење библиотечко-информационе делатности...	14
Библиотечка грађа...	14
Корисници библиотечких услуга...	15
Ценовник услуга...	16
Коришћење књижног и некњижног фонда и услуга...	16
Културно-образовна делатност...	17
Присуство на друштвеним мрежама...	21
Издавачка делатност...	22
Пројекти...	22
Остварена и настављена сарадња...	23
Рад одељења и служби Библиотеке у 2023.....	23
Одељење за децу и младе...	23
Позајмно одељење за одрасле читаоце...	24
Инфо-пулт...	25
Одељење стручне литературе и референсне збирке...	25
Одељење периодике...	26
Одељење за завичајну збирку и легате...	27
Одељење за дигитализацију и нове технологије...	28
Одељење за културно-образовну и издавачку делатност...	28
Музеј поезије и Легат Бранка В. Радичевића...	29
Одељење набавке и стручне обраде књига...	30
Одељење за матичне послове...	32
Огранци Библиотеке...	33
Одељење стране књиге...	36
Књиговезница...	37
Директор Библиотеке...	38

УВОД

Градска библиотека „Владислав Петковић Дис“ у Чачку (у даљем тексту: Библиотека) је градска установа културе и јавна библиотека која у складу са Законом о култури, Законом о библиотечко-информационој делатности, Законом о старој и реткој библиотечној грађи, Уредби Владе Републике Србије о матичности, Статуту установе, Правилнику о организацији манифестације „Дисово пролеће“, и другим важећим уредбама, непосредно обавља послове који припадају библиотечко-информационој делатности, заштити културног наслеђа, старе и ретке књиге, завичајној баштини и савременом стваралаштву на територији Града Чачка.

Библиотека је матична установа за Моравички округ у складу са Законом о библиотечко-информационој делатности („Сл. гласник РС“, бр. 52/2011) и у делокруг њених стручних надлежности улазе библиотеке на територији Града Чачка и општина Горњи Милановац, Лучани и Ивањица.

Библиотека у Чачку функцију матичности, предвиђену чланом 22. Закона о библиотечко-информационој делатности (Сл. Гласник РС бр. 52/2011), током 2023. године обављала је у општинама Моравичког округа: Чачак, Горњи Милановац, Ивањица и Лучани, над 68 библиотека:

- четири општинске (матична у Чачку и три општинске: Горњи Милановац, Лучани и Ивањица) са осам огранака на сеоском подручју, при чачанској и горњомилановачкој библиотеци,
- 52 школске библиотеке,
- три специјалне,
- једна општег типа у установи (при Дому ученика средњих школа).

ИСТАКНУТИ РЕЗУЛТАТИ РАДА У 2023. ГОДИНИ

- Библиотека је имала **6.830 активних корисника**, од којих је **5.078** чланова који су обновили чланство или се први пут уписали у Библиотеку.
- На коришћење је дато **100.387** јединица грађе, 75.430 књига и 24.957 новина и часописа.
- Број физичких посета Библиотеци био је преко **70.000**: број корисника читаоница, посетилаца установе, корисника који су позајмљивали књижну и некњижну грађу, серијске публикације био је 59.790, док је преко 11.000 суграђана пратило неки од програма.
- Укупно је приновљено **9.924** књига.
- Мрежа библиотека Моравичког округа порасла је на **68 регистрованих библиотека**.
- Програмска активност Библиотеке у 2023. години обухватила је **147 различитих културно-образовних садржаја**: 66 програма за одрасле, 20 за децу и младе, 22 изложбе, 19 радионица.
- Редовне манифестације „Штампана реч“, „Дисово пролеће“, „Лето у Библиотеци“ и „Дечји октобар“ су успешно одржане по плану њихових реализација.
- Објављено је **девет издања** у протеклој години, седам монографских и две серијске.
- У 2023. години било је **57 појединачних** и **22 установе дародаваца**.
- Двоје запослених Библиотеке **добитници** су истакнутих стручних награда.
- У оквиру програма Чачак 2023 – **Национална престоница културе** Библиотека је реализовала планираних седам програмских целина са десетинама различитих активности.

ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА

Према Закону о библиотечко-информационој делатности Библиотеци припадају посебна овлашћења и обавезе за одржавање библиотечко-информационе мреже, унапређење културе читања, даљи развој струке и задовољавање културних и информационих потреба грађана из домена библиотечко-информационе делатности на територији Града Чачка и Моравичког округа. Библиотека прикупља, обрађује, штити, чува, представља и даје на коришћење библиотечко-информациону грађу и изворе; води завичајне збирке; учествује у изради заједничких каталога и база података; израђује билтене, каталоге, библиографије и друге информационе изворе; води документацију и статистику о библиотечко-информационој грађи, изворима и корисницима; помаже корисницима при избору и коришћењу библиотечко-информационе грађе, информационих инструмената и извора; спроводи културно-образовне програме и реализује издавачку делатност.

Као матична библиотека, установа је носилац библиотечко-информационог система на свом подручју, и пуноправна је чланица COBISS.SR мреже за узајамну каталогизацију. Библиотека прати, координира и планира развој свих библиотека на свом подручју, пружа им одговарајућу стручну помоћ, врши надзор над њиховим радом, стара се о усавршавању библиотечко-информационих стручњака за обављање библиотечко-информационе делатности и о унапређењу целокупне библиотечке мреже на свом подручју, водећи притом рачуна о демографским, социјалним и географским условима и настојећи да библиотечко-информациону грађу и изворе учини доступним грађанима у њиховом месту становања или запосленима у одређеној радној средини. У том циљу матична библиотека сарађује с локалном самоуправом, установама културе и образовања, предузећима и другим правним и физичким лицима.

Просторије Библиотеке отворене су шест дана у недељи, у две смене радним данима и у једној смени суботом. Радно време радним данима у 2023. години остало је непромењено, од 7.30 (за кориснике од 8.00) до 19.00 часова, док је суботом од 9 до 14 часова. У огранцима Библиотеке рад се организује два дана у недељи (Заблаће уторак и среда, Мрчајевци понедељак и четвртак, Пријевор среда и четвртак од децембра 2020), односно један дан у недељи (Прељина петком). Поред тога, током и ван радног времена организују се културни програми, културно-образовне активности, радионице, стручна усавршавања, конференције, семинари, итд.

Библиотека различитим облицима деловања подстиче код свих категорија становништва коришћење библиотеке и библиотечко-информационе грађе и извора, од деце предшколског узраста до пензионера. Библиотека дигитализује завичајну збирку и другу библиотечку грађу како би она била доступна што ширем кругу корисника.

Рад установе заснива се на организационој структури утврђеној Правилником о организацији и систематизацији послова Библиотеке (2023). У 14 одељења и служби укупно је систематизовано 30 радних места и 41 извршилац, док је у 2023. години установа радила са 30 стално запослених радника.

Директор установе надлежан је да организује и руководи радом установе и одговара за свој рад Управном и Надзорном одбору Библиотеке.

УПРАВНИ И НАДЗОРНИ ОДБОР

Управни одбор чини пет чланова, од којих су три члана представници Града Чачка (од 2020. то су Марјана Петронијевић, председник, Станка Богићевић и Јелена Младеновић чланови) и два представници запослених (Јелена Дуковић и Душица Брковић). У децембру 2023. године оснивач је за председника Управног одбора именовao мр Драгицу Симовић, с обзиром на то да је Марјана

Петронијевић именована на јавну функцију помоћнице градоначелника Града Чачка. Управни одбор је у 2023. години одржао 12 седница, на којима су донете неопходне одлуке, усвојени Програм рада за текућу и Извештај о раду за претходну годину, финансијски план, план набавки, и расправљано о пословању установе у складу са законом. Управни одбор је 3. новембра 2023. године расписао јавни конкурс за избор директора установе, који је успешно окончан и конкурсна документација је са мишљењем Управног одбора почетком децембра 2023. године прослеђена Министарству културе на даље одлучивање у складу са законом.

Надзорни одбор чине три члана, два су представници Града Чачка (од 2020. то су Андрија Јанковић, председник и Славица Ацић, члан) и један представник запослених (Александар Вукајловић). Надзорни одбор је у 2023. години вршио надзор над финансијским пословањем установе и донео одлуке у усвајању извештаја о раду и финансијском пословању у складу са законом. Надзорни одбор је у 2023. години имао две седнице.

ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА УСТАНОВЕ (СЕКТОРИ, ОДЕЉЕЊА И СЛУЖБЕ)

I СЕКТОР КОРИСНИЧКИХ УСЛУГА

1. Одељење за децу и младе
2. Одељење за одрасле
  - Инфо-пулт
3. Одељење стручне литературе и референсне збирке
4. Одељење периодике
5. Одељење стране књиге
  - Легат Наташе и Мишела Бертеа (*у формирању*)

II СЕКТОР ЗАШТИТЕ И ПРОМОЦИЈЕ КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА

6. Одељење за завичајну збирку и легате
  - Легат Миливоја и Божидарке Филиповић
  - Легат Јована Давидовића
  - Легат Синише Пауновића
  - Легат Бранка В. Радичевића (*у формирању*)
7. Одељење за дигитализацију и нове технологије
8. Одељење за културно–образовну и издавачку делатност
9. Музеј поезије

III СЕКТОР РАЗВОЈА БИБЛИОТЕЧКО – ИНФОРМАЦИОНЕ ДЕЛАТНОСТИ

10. Одељење набавке и стручне обраде књига
11. Одељење за матичне послове
12. Огранци Библиотеке – Заблаће, Мрчајевци, Прељина, Пријевор

IV СЕКТОР АДМИНИСТРАТИВНИХ И ПОСЛОВА ПОДРШКЕ

13. Књиговезница
14. Служба за административне и послове подршке

ИЗВЕШТАЈ О ФИНАНСИЈСКОМ ПОСЛОВАЊУ УСТАНОВЕ ЗА 2023.

РЕАЛИЗАЦИЈА ПЛАНА ИЗ СРЕДСТАВА БУЏЕТА ЗА 2023 ГОДИНУ

Градска библиотека "Владислав Петковић Дис" Чачак

Раздео 11; Глава 02; Подекономска класификација 00; функционална класификација 820

јединствени број буџетског корисника 04870

програмска класификација	број апропријације	економска класификација	О П И С	План расхода и издатака, и прихода	Реализација расхода и издатака, и прихода	Процент остварења
из средства буџета 2023						
Градска библиотека "Владислав Петковић Дис"				74,093,300.00	66,500,434.81	89.75%
Чачак - Расходи и издатци:						
УСТАНОВА У КУЛТУРИ						
ПРОГРАМ 13 - РАЗВОЈ КУЛТУРЕ						
Функционисање локалних установа културе				59,305,300.00	55,407,894.19	93.43%
1201			214/0 411000 Плате, додаци и накнаде запослених (зараде)	36,350,000.00	36,348,990.00	100.00%
			411100 Плате, додаци и накнаде запослених	36,350,000.00	36,348,990.00	100.00%
1201-0001			215/0 412000 Социјални доприноси на терет послодавца	5,507,300.00	5,506,874.02	99.99%
			412100 Допринос за пензијско и инвалидско осигурање	3,635,000.00	3,634,899.00	100.00%
			412200 Допринос за здравствено осигурање	1,872,300.00	1,871,975.02	99.98%
			216/0 413000 Накнаде у натури	200,000.00	135,360.09	67.68%
			413100 Накнаде у натури	200,000.00	135,360.09	67.68%
			217/0 414000 Социјална давања запосленима	1,657,000.00	1,507,702.43	90.99%
			414100 Исплата накнада за време одсуствовања с посла на терет фондова	200,000.00	196,903.21	98.45%
			414200 Расходи за образовање деце запослених	287,000.00	285,129.99	99.35%
			414300 Отпремнине и помоћи	300,000.00	221,688.11	73.90%
			414400 Помоћ у медицинском лечењу запосленог или члана уже породице	870,000.00	803,981.12	92.41%
			218/0 415000 Накнаде трошкова за запослене	700,000.00	658,078.01	94.01%
			415100 Накнаде трошкова за запослене	700,000.00	658,078.01	94.01%
			219/0 416000 Награде запосленима и остали посебни расходи	380,000.00	316,958.66	83.41%
			416100 Награде запосленима и остали посебни расходи	380,000.00	316,958.66	83.41%
			220/0 421000 Стални трошкови	6,630,000.00	4,473,089.93	67.47%
			421100 Трошкови платног промета и банкарских услуга	220,000.00	94,540.69	42.97%
			421200 Енергетске услуге	4,600,000.00	3,239,644.31	70.43%
			421300 Комуналне услуге	550,000.00	352,841.61	64.15%
			421400 Услуге комуникација	400,000.00	288,728.62	72.18%
			421500 Трошкови осигурања	450,000.00	242,909.90	53.98%
			421600 Закуп имовине и опрема	250,000.00	214,824.80	85.93%
			421900 Остали трошкови	180,000.00	39,600.00	24.75%
			222/0 423000 Услуге по уговору	1,925,000.00	1,061,822.86	55.16%
			423100 Административне услуге	10,000.00	8,000.00	80.00%
			423200 Компјутерске услуге	450,000.00	263,835.60	58.63%
			423300 Услуге образовања и усавршавања запослених	266,000.00	52,800.00	19.92%
			423400 Услуге информисања	200,000.00	127,450.00	63.73%
			423500 Стручне услуге	270,000.00	125,405.49	46.45%
			423600 Услуге за домаћинство и угостителство	180,000.00	133,587.47	74.22%
			423700 Репрезентација	300,000.00	212,953.91	70.98%
			423900 Остале опште услуге	250,000.00	137,790.39	55.12%
			223/0 424000 Специјализоване услуге	770,000.00	700,663.30	91.00%
			424200 Услуге образовања, културе и спорта	470,000.00	405,583.30	86.29%
			424300 Медицинске услуге	300,000.00	295,109.00	98.37%
			224/0 425000 Текуће поправке и одржавање	1,430,000.00	1,345,595.41	94.10%
			425100 Текуће поправке и одржавање зграда и објеката	1,050,000.00	1,004,500.00	95.67%
			425200 Текуће поправке и одржавање опреме	380,000.00	341,095.41	89.76%
			225/0 426000 Материјал	1,166,000.00	940,560.85	80.67%
			426100 Административни материјал	156,000.00	155,937.66	99.96%
			426400 Материјал за саобраћај	260,000.00	260,000.00	100.00%

програмска класификација	број апропријације	економска класификација	О П И С	План расхода и издатака, и прихода	Реализација расхода и издатака, и прихода	Процент остварења
				из средства буџета 2023		
	426600		Материјал за образовање, културу и спорт	150,000.00	112,940.89	75.29%
	426800		Материјали за одржавање хигијене и угоститељство	350,000.00	277,345.64	79.24%
	426900		Материјали за посебне намене	250,000.00	134,336.86	53.73%
226/0	482000		Порези, обавезне таксе, казне и пенали	90,000.00	74,690.00	82.99%
	482100		Остали порези	75,000.00	64,940.00	86.59%
	482200		Обавезне таксе	15,000.00	9,750.00	65.00%
229/0	512000		Машине и опрема	1,500,000.00	1,338,508.63	89.23%
	512200		Административна опрема	1,500,000.00	1,338,508.63	89.23%
230/0	515000		Нематеријална имовина	1,000,000.00	999,000.00	99.90%
	515100		Нематеријална имовина	1,000,000.00	999,000.00	99.90%
1201-0002			Јачање културне продукције и уметничког стваралаштва	7,965,000.00	5,986,559.03	75.16%
231/0	422000		Трошкови путовања	740,000.00	525,456.82	71.01%
	422100		Трошкови службених путовања у земљи	500,000.00	333,477.58	66.70%
	422100		Трошкови службених путовања у земљи	240,000.00	191,979.24	79.99%
232/0	423000		Услуге по уговору	3,080,000.00	2,140,769.97	69.51%
	423400		Услуге информисања	1,000,000.00	721,900.00	72.19%
	423500		Стручне услуге	1,200,000.00	882,861.72	73.57%
	423600		Услуге за домаћинство и угоститељство	280,000.00	179,585.02	64.14%
	423700		Репрезентација	250,000.00	120,182.23	48.07%
	423900		Остале опште услуге	350,000.00	236,241.00	67.50%
235/0	426000		Материјал	395,000.00	265,069.14	67.11%
	426100		Административни материјал	5,000.00	4,272.00	85.44%
	426600		Материјал за образовање, културу и спорт	390,000.00	260,797.14	66.87%
236/0	512000		Машине и опрема	750,000.00	569,460.00	75.93%
	512200		Административна опрема	750,000.00	569,460.00	75.93%
237/0	515000		Нематеријална имовина	3,000,000.00	2,485,803.10	82.86%
	515100		Нематеријална имовина	3,000,000.00	2,485,803.10	82.86%
1201-4009			Пројекат: Установе културе-сопствени приходи	1,963,000.00	1,677,667.38	85.46%
244/0	413000		Накнаде у природи	100,000.00	99,999.99	100.00%
	413100		Накнаде у природи	100,000.00	99,999.99	100.00%
245/0	414000		Социјална давања запосленима	20,000.00	20,000.00	100.00%
	414100		Исплата накнада за време одсуствовања с посла на терет фондова	20,000.00	20,000.00	100.00%
246/0	415000		Накнаде трошкова за запослене	10,000.00	0.00	0.00%
	415100		Накнаде трошкова за запослене	10,000.00	0.00	0.00%
247/0	416000		Награде запосленима и остали посебни расходи	170,000.00	165,000.00	97.06%
	416100		Награде запосленима и остали посебни расходи	170,000.00	165,000.00	97.06%
248/0	421000		Стални трошкови	15,000.00	3,918.00	26.12%
	421100		Трошкови платног промета и банкарских услуга	5,000.00	0.00	0.00%
	421200		Енергетске услуге	5,000.00	0.00	0.00%
	421400		Услуге комуникација	5,000.00	3,918.00	78.36%
249/0	422000		Трошкови путовања	370,000.00	366,704.46	99.11%
	422100		Трошкови службених путовања у земљи	120,000.00	119,908.46	100.00%
	422200		Трошкови службених путовања у иностранству	250,000.00	246,706.00	98.68%
250/0	423000		Услуге по уговору	465,000.00	341,481.96	73.44%
	423300		Услуге образовања и усавршавања запослених	40,000.00	32,400.00	81.00%
	423400		Услуге информисања	5,000.00	0.00	0.00%
	423500		Стручне услуге	130,000.00	111,260.58	85.59%
	423600		Услуге за домаћинство и угоститељство	140,000.00	116,889.99	83.49%
	423700		Репрезентација	100,000.00	80,331.39	80.33%
	423900		Остале опште услуге	50,000.00	600.00	1.20%
251/0	424000		Специјализоване услуге	50,000.00	21,097.40	42.19%

програмска класификација	број апропријације	економска класификација	О П И С	из средства буџета 2023		Процент остварења
				План расхода и издатака, и прихода	Реализација расхода и издатака, и прихода	
		424200	Услуге образовања, културе и спорта	50,000.00	21,097.40	42.19%
252/0		425000	Текуће поправке и одржавање	35,000.00	31,229.60	89.23%
		425100	Текуће поправке и одржавање зграда и објеката	30,000.00	28,257.60	94.19%
		425200	Текуће поправке и одржавање опреме	5,000.00	2,972.00	59.44%
253/0		426000	Материјал	60,000.00	50,779.69	84.63%
		426100	Административни материјал	35,000.00	30,329.72	86.66%
		426400	Материјал за сасбраћај	5,000.00	3,300.00	66.00%
		426600	Материјал за образовање, културу и спорт	5,000.00	5,000.00	100.00%
		426800	Материјали за одржавање хигијене и угоститељство	10,000.00	10,000.00	100.00%
		426900	Материјали за посебне намене	5,000.00	2,149.97	43.00%
254/0		482000	Порези, обавезне таксе, казне и пенали	40,000.00	0.00	0.00%
		482100	Остали порези	37,000.00	0.00	0.00%
		482200	Обавезне таксе	3,000.00	0.00	0.00%
256/0		512000	Машине и опрема	578,000.00	552,696.28	95.82%
		512100	Опрема за саобраћај	578,000.00	552,696.28	95.82%
257/0		515000	Нематеријална имовина	50,000.00	24,760.00	49.52%
		515100	Нематеријална имовина	50,000.00	24,760.00	49.52%
1201-7002	Пројекат: Престоница културе Србије 2023 - ЧАЧАНСКА РОДНА			4,860,000.00	3,428,314.21	70.54%
260/0		423000	Услуге по уговору	4,860,000.00	3,428,314.21	70.54%
		423200	Компјутерске услуге	500,000.00	500,000.00	100.00%
		423400	Услуге информисања	550,000.00	268,990.00	48.91%
		423500	Стручне услуге	2,750,000.00	1,898,797.18	69.05%
		423600	Услуге за домаћинство и угоститељство	300,000.00	270,245.00	90.08%
		423700	Репрезентација	240,000.00	181,652.03	75.69%
		423900	Остале опште услуге	520,000.00	308,640.00	59.35%
	УКУПНО РАСХОДИ ЗА ПРОГРАМ 13 - РАЗВОЈ КУЛТУРЕ			74,093,300.00	66,500,434.81	89.75%
Градска библиотека "Владислав Петковић Дис" Чачак - Приходи:				74,093,300.00	66,500,434.81	89.75%
ПРОГРАМ 13 - РАЗВОЈ КУЛТУРЕ						
Извори финансирања за функцију 820				74,093,300.00	66,500,434.81	89.75%
	01 Приходи из буџета			72,130,300.00	64,822,767.43	89.87%
	01 Приходи из буџета /Сопствени приходи буџетских корисника/			1,963,000.00	1,677,667.38	85.48%
	УКУПНО ПРИХОДИ ЗА ПРОГРАМ 13 - РАЗВОЈ КУЛТУРЕ			74,093,300.00	66,500,434.81	89.75%

РЕАЛИЗАЦИЈА ПЛАНА ИЗ СРЕДСТАВА ОСТАЛИХ ИЗВОРА ЗА 2023 ГОДИНУ

Градска библиотека "Владислав Петковић Дис" Чачак

Раздео 11; Глава 02; Подекономска класификација 00; функционална класификација 820

јединствени број буџетског корисника 04870

програмска класификација	број апропријације	економска класификација	О П И С	План расхода и издатака, и прихода	Реализација расхода и издатака, и прихода	Процент остварења
				из средства осталих извора финансирања 2023		
Градска библиотека "Владислав Петковић Дис" Чачак - Расходи и издатци:				9,017,000.00	6,908,584.60	76.62%
УСТАНОВА У КУЛТУРИ						
1201	ПРОГРАМ 13 - РАЗВОЈ КУЛТУРЕ					
1201-0001	Функционисање локалних установа културе			300,000.00	248,448.73	82.82%
221/0	422000	Трошкови путовања		160,000.00	114,124.03	71.33%
	422100	Трошкови службених путовања у земљи		160,000.00	114,124.03	71.33%
222/0	423000	Услуге по уговору		35,000.00	35,000.00	100.00%
	423500	Стручне услуге		35,000.00	35,000.00	100.00%
224/0	425000	Текуће поправке и одржавање		10,000.00	8,412.00	84.12%
	425200	Текуће поправке и одржавање опреме		10,000.00	8,412.00	84.12%
225/0	426000	Материјал		95,000.00	90,912.70	95.70%
	426100	Административни материјал		10,000.00	5,940.00	59.40%
	426300	Материјал за образовање и усавршавање запослених		10,000.00	9,972.70	99.73%
	426400	Материјал за саобраћај		75,000.00	75,000.00	100.00%
1201-0002	Јачање културне продукције и уметничког стваралаштва			1,340,000.00	1,309,827.48	97.75%
232/0	423000	Услуге по уговору		1,040,000.00	1,021,500.00	98.22%
	423200	Компјутерске услуге		240,000.00	240,000.00	100.00%
	423400	Услуге информисања		98,000.00	91,500.00	93.37%
	423500	Стручне услуге		690,000.00	690,000.00	100.00%
	423900	Остала опште услуге		12,000.00	0.00	0.00%
236/0	512000	Машине и опрема		300,000.00	288,327.48	96.11%
	512200	Административна опрема		300,000.00	288,327.48	96.11%
1201-4009	Пројекат: Установе културе-сопствени приходи			1,127,000.00	846,553.72	75.12%
247/0	416000	Награде запосленима и остали посебни расходи		330,000.00	330,000.00	100.00%
	416100	Награде запосленима и остали посебни расходи		330,000.00	330,000.00	100.00%
250/0	423000	Услуге по уговору		280,000.00	0.00	0.00%
	423400	Услуге информисања		280,000.00	0.00	0.00%
256/0	512000	Машине и опрема		517,000.00	516,553.72	99.91%
	512100	Опрема за саобраћај		517,000.00	516,553.72	99.91%
1201-7002	Пројекат: Престоница културе Србије 2023 - ЧАЧАНСКА РОДНА			6,250,000.00	4,503,754.67	72.06%
258/0	421000	Стални трошкови		600,000.00	0.00	0.00%
	421800	Закуп имовине и опреме		600,000.00	0.00	0.00%
260/0	423000	Услуге по уговору		3,450,000.00	2,317,875.93	67.18%
	423400	Услуге информисања		500,000.00	280,087.50	56.02%
	423500	Стручне услуге		2,180,000.00	1,379,671.43	63.30%
	423600	Услуге за домаћинство и угостителство		400,000.00	397,650.00	99.41%
	423700	Репрезентација		200,000.00	90,187.00	45.08%
	423900	Остале опште услуге		170,000.00	170,000.00	100.00%
261/0	424000	Специјализоване услуге		1,000,000.00	1,000,000.00	100.00%
	424200	Услуге образовања, културе и спорта		1,000,000.00	1,000,000.00	100.00%

264/0	512000	Машине и опрема	1,200,000.00	1,185,878.74	98.82%
	512200	Административна опрема	1,200,000.00	1,185,878.74	98.82%
УКУПНО РАСХОДИ ЗА ПРОГРАМ 13 - РАЗВОЈ КУЛТУРЕ			9,017,000.00	6,908,584.60	76.62%

Градска библиотека "Владислав Петковић Дис"

Чачак - Приходи:

9,017,000.00 6,908,584.60 76.62%

ПРОГРАМ 13 - РАЗВОЈ КУЛТУРЕ

Извори финансирања за функцију 820		9,017,000.00	6,908,584.60	76.62%
07	Трансфери од других нивоа власти / 4 пројекта по конкурсима /	1,640,000.00	1,558,276.21	95.02%
07	Трансфери од других нивоа власти / Престоница културе 2023 /	6,100,000.00	4,353,754.67	71.37%
08	Добровољни трансфери од физичких и правних лица	150,000.00	150,000.00	100.00%
13	Нераспоређени вишак прихода из ранијих година	815,000.00	814,553.72	99.95%
15	Неутошена средства донација из ранијих година	312,000.00	32,000.00	10.26%
УКУПНО ПРИХОДИ ЗА ПРОГРАМ 13 - РАЗВОЈ КУЛТУРЕ		9,017,000.00	6,908,584.60	76.62%

ИЗВЕШТАЈ

о реализацији финансијског плана установе за 2023. годину

Укупно пренета и утрошена средства Библиотеци у 2023. години из буџета града Чачка износила су 64.822.767,43 динара од планираних 72.130.300,00 динара. Процент извршења планираних средстава је 89,87%.

Средства пренета и утрошена за – Функционисање локалних установа културе – из средстава буџета града Чачка, износила су 55.407.894,19 динара од планираних 59.305.300,00 динара (93,43%). Ова средства представљају 85,47% у укупно пренетим средствима града Чачка.

Средства исплаћена запосленима за плате у 2023. години износила су 41.855.864,02 динара, она представљају 75,54% у укупним средствима пренетим за функционисање установе.

У Библиотеци је био 31 запослени на неодређено време. Три радника су током године ангажована по уговорима на одређено време због повећаног обима посла.

Квалификациона структура запослених на неодређено време: 21 запослени са високим образовањем по прописима који су уређивали високо образовање до 10. септембра 2005. године и по прописима који уређују високо образовање од 10. септембра 2005. године; 8 запослених са средњим образовањем и 2 запослена са основним образовањем.

Просечна нето зарада установе у 2023. години по запосленом износила је 66.924,00 динара.

Остала давања запосленима у 2023. години у Библиотеци износила су 2.618.099,19 динара, она представљају 4,73% у укупним средствима пренетим за функционисање установе. У ову групу спадају трошкови превоза на посао и са посла, јубиларне награде које су предвидив, али не и сталан трошак као и социјална давања и помоћи која нису нисталан, а ни предвидив трошак.

Средства утрошена за сталне трошкове установе износила су 4.473.089,93 динара, она представљају 8,07% у укупним средствима пренетим за функционисање установе.

Средства за текуће поправке и одржавање зграде и опреме у 2023. години пренета су и утрошена у износу од 1.345.595,41 динар, она представљају 2,43% средстава у укупним средствима пренетим за функционисање установе.

Средства за друге трошкове редовног функционисања установе у 2023. години пренета су и утрошена у износу од 2.777.737,01 динар, а то представља 5,01% средстава у укупним средствима пренетим за функционисање установе.

Средства за набавку опреме и нематеријалне имовине пренета у 2023. години износила су 2.337.508,63 динара, а то представља 4,22% у укупним средствима пренетим од стране буџета града за функционисање установе.

Средства пренета и утрошена за – Јачање културне продукције и уметничког стваралаштва – из средстава буџета града Чачка, износила су 5.986.559,03 динара од планираних 7.965.000,00 динара (75,16%). Ова средства представљају 9,24% у укупно пренетим средствима града Чачка.

Средства пренета и утрошена за - Пројекат: Престоница културе Србије 2023 - ЧАЧАНСКА РОДНА износила су 3.428.314,21 динар од планираних 4.860.000,00 динара (70,54%). Ова средства представљају 5,29% у укупно пренетим средствима града Чачка.

Укупно пренета и утрошена средства у Библиотеци током 2023. године Пројекат: Установе културе - сопствени приходи износила су 1.677.667,38 динара од планираних 1.963.000,00 динара. Процент извршења планираних средстава је 85,46%.

Средства утрошена за остала давања запосленима установе износила су 284.999,99 динара, она представљају 16,99% у укупним средствима утрошеним из сопствених прихода.

Средства за друге трошкове редовног функционисања установе и програмске активности у 2023. години утрошена су у износу од 815.211,11 динара, а то представља 48,59% у укупним средствима утрошеним из сопствених прихода.

Средства за набавку опреме и нематеријалне имовине у 2023. години износила су 577.456,28 динара, а то представља 34,42% у укупним средствима утрошеним из сопствених прихода.

Укупно пренета и утрошена средства Библиотеци током 2023. године из осталих извора финансирања износила су 6.908.584,60 динара од планираних 9.017.000,00 динара. Процент извршења планираних средстава је 76,62%.

- **Трансфери од других нивоа власти** - Утрошена средства износила су 5.912.030,88 динара од планираних 7.740.000,00 динара (76,38%). Ова средства представљају 85,58% у укупно утрошеним средствима из осталих извора. Средства су утрошена на основу уговора са Министарством културе по четири пројекта утрошена у износу од 1.558.276,21 динар (95,02%) од планираних 1.640.000,00 динара, неутрошена средства у износу од 81.723,79 су са рачуна града враћена Министарству.
На основу уговора града са Министарством културе - Престоница културе Србије 2023 - ЧАЧАНСКА РОДНА утрошена су средства добијена у 2023. години у износу од 4.353.754,67 динара (71,37%) од планираних 6.100.000,00 динара.
- **Средства донација** - Утрошена средства износила су 150.000,00 динара од планираних 150.000,00 динара (100,00%). Ова средства представљају 0,46% у укупно утрошеним средствима из осталих извора. Средства су планирана и утрошена у оквиру Пројекта: Престоница културе Србије 2023 - ЧАЧАНСКА РОДНА.
- **Нераспоређени вишак прихода из ранијих година** - Утрошена средства износила су 814.553,72 динара од планираних 815.000,00 динара (99,95%). Ова средства представљају 11,79% у укупно утрошеним средствима из осталих извора. Средства су планирана у оквиру Пројекта: Установе културе - сопствени приходи.
- **Неутрошена средства донација из ранијих година** - Утрошена средства износила су 32.000,00 динара од планираних 312.000,00 динара (10,26%). Ова средства представљају 0,46% у укупно утрошеним средствима из осталих извора. Средства су планирана у оквиру Пројекта: Установе културе - сопствени приходи.

На рачуну града се налазе неутрошена средства донација из ранијих година за штампање монографије Милене Чубраковић у износу од 276.869,15 динара и средства у износу 873.394,06 динара (7.475,50 еура) међународне донације Европске културне фондације за пројекат очувања животне средине „Зелени кров библиотеке“. Сва ова средства биће планирана за трошење у 2024. години.

Руководилац заједничке стручне службе
Мирјана Спасојевић

ОБЈЕКТИ, МАШИНЕ И ОПРЕМА

Настављено је редовно одржавање и улагање у објекте, машине и опрему. Музеј поезије као нова библиотека-целина у оквиру установе опремљен је додатним инвентаром (ЛЕД телевизори, рамови за плакате, мобилијар за реализацију изложби) за промоцију и активности ове јединствене музејску поставку у Србији за презентацију поетског културног наслеђа Србије и света.

За опремање Легата Бранка В. Радичевића набављене су стакло-алуминијум полице са 13 витрина и 65 дужних метара полица за смештај књига и друге грађе овог легата.

У 2023. години завршена је реконструкција огранка у Прељини, где је током претходне две године извршена замена столарије на огранку (улазна врата, излог, прозор), санирана је влага, унапређена електро мрежа, извршено кречење и постављен клима уређај у објекат. Иако овај огранак послује без мокрог и санитарног чвора, захвљујући сарадњи са клубом пензионера у месту годинама се омогућава коришћење тоалета Клуба запосленима Библиотеке који раде у огранку.

Редовна периодична замена опреме или њена амортизација се радила у складу са програмом рада и расположивим финансијским средствима у 2023. години. Библиотека редовно улаже у компјутерску и комуникациону опрему, са циклусима замене дотрајалих рачунара и друге врсте опреме коју користе запослени и корисници Библиотеке.

Библиотека је у 2023. години набавила половно транспортно возило (пик-ап) за потребе превоза грађе, изложби, рад на терену. Средства су обезбеђена из буџета и сопственог прихода.

ЗАПОСЛЕНИ

Систематизацијом радних места у Библиотеци предвиђено је да у установи ради 41 извршилац у сталном радном односу. У Библиотеци је током већег дела године радило 31 запослени радник на неодређено, као и до троје запослених са уговорима на одређено време.

Поред 25 стручних радника за примарну делатност, у Библиотеци су током 2023. била запослене две чистачице, један књиговезац, један домар и један референт за административне послове. Уз то, на привременим и повременим пословима ангажована су лица за стручне послове или одржавање и хигијену простора, по основу повећаног обима посла. Послове књиговодства, рачуноводства и правних послова установа врши преко заједничке службе за све установе културе.

Стручна структура запослених радника Библиотеке повољна је и изнад просека Републике, са великом већином стручних радника са ВСС. Квалификациона структура запослених је повољна и изнад норми у струци за јавне библиотеке, са доминатним бројем запослених са ВСС са завршеним филолошким или факултетом друштвено-хуманистичких наука. Просечна исплаћена нето плата запослених Библиотеке у 2023. години била је 66.924,00 динара, што је на нивоу нето медијалне зараде у Републици Србији и знатно ниже од просечне зараде у 2023. години.

Установа је наставила да улаже средства у редовно стручно усавршавање својих стручних радника, организацијом акредитованих стручних семинара, упућивањем запослених на конференције и семинаре у земљи, односно кроз праћење онлајн конференција и скупова.

ОБЈАВЉЕНЕ КЊИГЕ И СТРУЧНИ РАДОВИ РАДНИКА БИБЛИОТЕКЕ

1. Тијана Бежанић је аутор каталога изложбе „Часопис Градац – педесет година постојања”.
2. Тијана Бежанић је објавила рад „Дисово пролеће – шестодеценијски континуитет у изградњи песничког идентитета (1964–2023)” у зборнику радова са Жичког сабора библиотекара.
3. Тијана Бежанић је објавила рад „Прилози за чачанску библиографију: издавачко-штампарска продукција 2022” у часопису *Глас библиотеке*.
4. Тања Вуковић и Марија Радуловић објавиле су рад „Дисово пролеће – поетски бренд Србије” у зборнику са 17. међународног стручног скупа одржаног на ФИЛУМ-у.
5. Тања Вуковић је урадила интервју са проф. Новицом Петковићем који је под насловом „With eyes closed”, објављен у 54. броју листа *Дисово пролеће*.
6. Тања Вуковић је приредила текст о јубилеју, 125 година од рођења Десанке Максимовић, за лист *Дисово пролеће*.
7. Мирко Дрманац је објавио рад „Економска евалуација пословања специјалних библиотека: приступи и методолошки оквири” за тематски број посвећен специјалним библиотекама часописа *Читалиште*.
8. Мирко Дрманац је објавио рад „Музика као манифест: сарадња Градске библиотеке и Музичке школе у Чачку у пројекту продукције песме *Највећи свет*” у Зборнику са 19. конференције Библиотекарског друштва Србије.
9. Мирко Дрманац је припремио уводник „Савремено библиотекарство између маргинализованог материјалног положаја и виртуелне стварности” за 29. број *Гласа библиотеке*.
10. Дубравка Илић и Мирко Дрманац објавили су коауторски рад „Јавне библиотеке у процесу неформалне едукације и социјалне реинтеграције лица на издржавању затворских казни” у часопису *Глас библиотеке*.
11. Дубравка Илић је објавила рад „Савремени школски библиотекар – стручне, креативне, информационе и дигиталне компетенције” у часопису *Просвета у пракси*.
12. Оливера Недељковић је објавила текст „Место сећања и надахнућа” о првој поставци Музеја поезије чачанске Библиотеке у листу *Дисово пролеће*.
13. Оливера Недељковић је објавила прилог „Јер се, у пролећу, све то опет збива: јубилеји Милоша Црњанског и манифестација Дисово пролеће” у листу *Дисово пролеће*.
14. Оливера Недељковић је објавила „Реч приликом примања награде *Златно слово Дејана Вукићевића*” у зборнику радова са конференције Жички сабор библиотекара.
15. Никола Пеулић је објавио рад „Слободни и живи, поново” у часопису *Африка*.
16. Марија Радуловић је објавила прилог „Повезивање библиотекара у креирању апликације Букмаркер: искуство сарадње у е-кружењу” у Зборнику радова са 19. конференције Библиотекарског друштва Србије.

17. Марија Радуловић, Тања Вуковић и Исидора Ђоловић су објавиле рад „Библиотека као атеље — синкретички и мултимодални приступ у раду са младима” у зборнику радова са конференције Библионет 2023.
18. Марија Радуловић је објавила прилог „Читање поезије – са маргине до спектакла” у листу *Дисово пролеће*.
19. Марија Радуловић и Богдан Трифуновић су објавили рад „Циркуларна економија и одрживи развој у актуелној библиотечкој пракси” у зборнику радова са међународне конференције „Зелени преокрет – циркуларна економија уметности и културе”.
20. Богдан Трифуновић објавио је у „Гласу библиотеке“ приказ монографије „Библиотекарско друштво Србије: 1947-2022“
21. Богдан Трифуновић је као уредник часописа „Preservation, Digital Technology and Culture” објавио четири уводника у бројевима часописа за 2023. годину.
22. Богдан Трифуновић аутор је каталога изложбе *Уточните речи прибежите смисла : 175 година Библиотеке у Чачку*.

УНАПРЕЂЕЊЕ БИБЛИОТЕЧКО-ИНФОРМАЦИОНЕ ДЕЛАТНОСТИ

У 2023. години Библиотека је наставила развој постојеће веб и мобилне апликације „Букмаркер – мој е-дневник читања“, <https://bukmarker.app/> и покренула нову апликацију за Музеј поезије на регистрованој адреси <https://www.muzejpoezije.rs/>.

У 2023. години објављен је 29. број часописа за библиотекарство „Глас библиотеке“ који се објављује од 1988. године. Овај угледни часопис стекао је 2021. статус научног часописа на листи категорисаних научних часописа Министарства просвете, науке и технолошког развоја, са категоријом М54, а 2023. категорија је повећана на М53, чиме је његов значај у струци додатно признат и уздигнут. Главни и одговорни уредник часописа је виши-библиотекар Мирко Дрманац.

Библиотека је организовала већи број обука из свих сегмената библиотечко-информационе делатности за библиотекаре и књижничаре Чачка и Моравичког округа. У 2023. години Библиотека је наставила са пружањем стручне помоћи за осам школских библиотека Моравичког округа, које су као прве у Србији укључене у Cobiss библиотечку мрежу.

БИБЛИОТЕЧКА ГРАЂА

Укупан библиотечки фонд на крају 2023. године био је **178.977 монографских публикација** (169.230 у 2022) и **351 наслов периодике**. Фонд пет легата и библиотека целина Библиотеке броји 11.914 књига (Миљивоја и Божидарке Филиповић - 3.397, Синише Пауновића – 1.403, Јована Давидовића – 2.494, Наташе и Мишела Берта у обради – 1.227, Бранка В. Радичевића 3.393). Књижни фонд одељења у Чачку, без огранака је 138.593 књига, док је фонд четири огранка 28.470 књига.

У 2023. години укупно је **приновљено 9,924 јединица књижне грађе** (9.304 у 2022).

У 2023. години рађени су и послови расхода грађе у складу са правилима струке. Ванредном ревизијом по критеријуму дотрајалих и неупотребљивих јединица које мерама техничке заштите не могу да се доведу у стање да могу бити даље коришћене расходовано је 1.141 књига. Расходована грађа нуди се даље осталим библиотекама у мрежи библиотека Србије, користи се за полице

Отворене библиотеке које наша установа одржава на неколико локација у граду, као и за поклон грађанима. Део књига који је у изузетно лошем стању се предаје на рециклажу.

Статистика приновљених књига по одељењима у последњих пет година:

Одељење	2023.	2022.	2021.	2020.	2019.
Позајмно одељење за одрасле	1.563	2.260	2.601	2.048	2.263
Одељење за децу и младе	996	1.320	1.135	1.262	1.212
Завичајно одељење	178	581	558	500	366
Одељење стручне књиге	482	756	668	586	609
Огранак Мрчајевци	282	312	496	343	298
Огранак Заблаће	295	331	501	336	310
Огранак Прељина	234	323	418	381	285
Огранак Пријевор	241	289	414	349	326
Музеј поезије	2.366	569			
Легат Бранка В. Радичевића	1.911	1.482			
Страна књига	1.376	1.081	883	9	
Стара и ретка књига					
УКУПНО:	9.924	9.304	7.674	5.814	5.669

КОРИСНИЦИ БИБЛИОТЕЧКИХ УСЛУГА

У Библиотеку је у 2023. уписано **5.078 нових чланова** (5.180 у 2022). Књижном и некњижном грађом, као и серијским публикацијама, услужено је **39.861** корисника (44.943 у 2022), а још додатним услугама (радионице, посетиоци и др.) **19.929** (17.147 у 2022).

Активних корисника Библиотеке (са важећом чланском картом из 2022. и у 2023. години који су макар једном посетили одељење или огранак установе) било је **6.830** (7.637 у 2022), што је смањење од 807 активних корисника у односу на 2022. годину или 9,4%.

Процентуално највише корисника Библиотеке припада категоријама предшколци, ученици основних и средњих школа и пензионери. Значајан број корисника налази се у категорији радници.

БРОЈ И СТРУКТУРА УПИСАНИХ ЧЛАНОВА У 2023. ГОДИНИ

	предшколци	основна школа	средња школа	студенти	радници	службеници	остали	УКУПНО
ОДРАСЛО			514	415	209	590	836	2564
ДЕЧЈЕ	458	1445						1903
МРЧАЈЕВЦИ	21	69	9	5	10	8	24	146
ПРИЈЕВОР	3	50			2	9	8	72
ПРЕЉИНА	53	22			2	5	3	85
ЗАБЛАЋЕ	38	172	11	1	12	23	51	308
УКУПНО	573	1758	534	421	235	635	921	5078

ЦЕНОВНИК УСЛУГА

Ценовник услуга Библиотеке остао је непромењен. Цене годишњих чланарина Библиотеке и даље су веома повољне за кориснике, који у складу са категоријом члана плаћају износ између 400 и 800 динара за 12 месеци чланства, док су доступне и породичне чланарине које дају додатне погодности за чланове. Одређене категорије грађана имају и даље право на бесплатан упис (незапослени, лица са инвалидитетом, добровољни даваоци крви), што је искористило **48%** процената укупно учлањених у централној згради Библиотеке. Поред тога, Библиотека редовно током године омогућава упис корисницима са сниженом ценом од 50% за одређене датуме и празнике, као што су Савиндан (27. јануар), Дан библиотеке (10. март), Дан библиотекара Србије (14. децембар), Дан града Чачка (18. децембар). Вишегодишња акција подршке одличним ученицима основних и средњих школа на територији града Чачка, који на основу одличног успеха у школској години могу да остваре бесплатан упис или продужење чланарине између Видовдана и септембра месеца, настављена је у 2023. години.

КОРИШЋЕЊЕ КЊИЖНОГ И НЕКЊИЖНОГ ФОНДА И УСЛУГА

На коришћење је дато укупно **100.387** физичких јединица грађе (103.371 у 2022), 75.430 књига, 24.957 новина и часописа и 90 некњижне грађе.

- Позајмно одељење за одрасле: 48.147 књига
- Одељење стручне књиге: 695
- Одељење завичајне збирке: 423 књига, 430 серијских публикација и 90 јединица некњижне грађе
- Одељење за децу и младе: 20.013 књига и сликовница
- Одељење стране књиге: 46
- Огранак Мрчајевци: 1.992
- Огранак Пријевор: 1.028
- Прељина: 792
- Заблаће: 1.536
- Периодика: 24.957 часописа и листова

Књижном и некњижном грађом услужено је **39.861** корисника (44.943 корисника у 2022):

- Позајмно одељење за одрасле кориснике: 23.808 корисника
- Одељење стручне књиге: 360
- Одељење завичајне збирке: 241
- Одељење за децу и младе: 9.695
- Одељење стране књиге: 27
- Огранак Мрчајевци: 920
- Огранак Пријевор: 497
- Огранак Прељина: 522
- Огранак Заблаће: 776
- Периодика: 2.903
- Одељење стране књиге: 139

Централну зграду Библиотеке и њене огранке је током 2023. године **19.929** лица користило за рад у читаоницама или због колективних и индивидуалних обилазака или посета (у 2022. 17.147).

У 2023. години број прочитаних књига по становнику града био је 0,7. Број активних корисника Библиотеке је на нивоу од 8% становништва града, с обзиром на то да се једна чланска карта често користи од стране више чланова породице. Обрт књижног фонда (број издатих књига у односу на укупан број књига) био је 0,45.

КУЛТУРНО-ОБРАЗОВНА ДЕЛАТНОСТ

Остварене програмске активности у 2023. години

Програмска активност Библиотеке у 2023. години обухватила је 147 културно-образовних садржаја, што је за 50% више у односу на претходне године. Програми су били намењени свим узрасним групама и категоријама и, у просеку, ако се не рачунају викенди, одвијали су се три пута седмично. Поредићи статистику са претходном годином, приметан је знатно већи број реализованих програма и већи број публике, за око 50%. Библиотека је обратила пажњу на то да програмска активност буде разноврсна и инклузивна, за различите категорије и узрасте становништва.

Преко 11.000 посетилаца физички је присуствовало неком од садржаја који је реализовала Библиотека (предавање, трибина, радионица, изложба, представа, музичко-поетски програм, концерт, итд). Манифестације „Штампана реч“, „Дисово пролеће“ и „Лето у Библиотеци“ су одржане по плану, а сви програми у оквиру Националне престонице културе остварили су значајну посету и видљивост у јавности.

Одржано је 23 програма у оквиру јубиларног 60. Дисовог пролећа. Поједини програми су изазвали изузетно интересовање публике, на првом месту свечаност отварања Музеја поезије, реализација Поетског маратона на пет локација у граду са гостовањем песника из иностранства као и музичко-поетске вечери Радета Шербеџије, вече посвећено стваралаштву Ник Кејва и поетски кабаре „Иво Андрић“ који су извели Вјера Мујовић, Александар Срећковић и Раде Радивојевић. Унапређен је развој књижевног стваралаштва као и промоција песничке речи и младих талената. Библиотека је имала штанд на Београдском сајму књига. Организована је Међународна конференција „Зелени преокрет: циркуларна економија уметности и културе“ у сарадњи са Деском Креативна Европа.

I Књижевни, музичко-поетски и драмски програми, концерти, предавања, читање поезије, трибине, представљање стручних публикација (66 програма)

- „Најчешће грешке у васпитању деце“ – предавање клиничког психолога Влајка Пановића у организацији Удружења „Светосавске свечаности“
- „Киндеруни“ – семинар за наставнике немачког и других језика организован у сарадњи са Гете институтом
- „Смисао светосавља данас“ – предавање академика Дарка Танасковића, у организацији Удружења „Светосавске свечаности“
- Обележавање двадесет година успешног рада Огранка Градске библиотеке „Владислав Петковић Дис“ у Заблаћу
- „Пун кофер прича“ – представљање збирке прича Милана Ружића
- „Сустизање почетка крајем“ – промоција песничке збирке Ане Новичић „Котрљање“
- „Тајне арома јаких алкохолних пића“ – представљање монографије „Приручник за сензорно осећавање квалитета јаких алкохолних пића“ аутора Нинослава Никићевића

- „Глас библиотеке 28” – промоција часописа за библиотечко-информациону науку
- „На Дрини ћуприја” – монодрама у извођењу драмског уметника Тихомира Станића
- „Љубавна прича од прекосутра” – промоција романа „I-Sky” Ненада Илића у сарадњи са удружењем „Ирмос”
- Представљање Стратегије развоја културе Града Чачка 2023–2027.
- „На кафи код Шекспира” – представљање књиге о путовањима Сање Домазет
- Дан Библиотеке, програм поводом дана установе, додела признања највернијим читаоцима у Огранцима
- „Свашта о сваштари и другим радовима” – вече посвећено Драгославу Андрићу у организацији ученика и наставника Економске школе Чачак
- „Ми-Ши-Ко” – инклузивна представа поводом Дана особа са Дауновим синдромом
- Отварање јубиларног 60. Дисовог пролећа, музичко-поетски програм под називом „Ето пјесма” у извођењу Рада Шербеџије
- Посета франкофоних амбасадора са сарадницима поводом обележавања „Месеца франкофоније”
- „Србија – од санкција до неоколонијалне привреде” – промоција књиге Ђорђа Ђукића и Божа Драшковића
- „Светла и сенке” – промоција сабраних дела Александра Ристовића
- Стручно вођење кроз изложбу и затварање изложбе „Уточиште речи, прибежиште смисла”
- „Лирске минијатуре др Живаљевића” – промоција песничке збирке „Колевка”
- „Поетско небо Јане Давидовић” – промоција књиге „Месец и моје звезде” ауторке Јане Давидовић
- „Морава је наше море” – програм у оквиру Поетског маратона, читање поезије у интерпретацији више завичајних песника
- „Ретроспектива као перспектива” – представљање овогодишњег добитника Награде „Млади Дис” и награђених учесника конкурса за есеј о Дисовом стваралаштву београдској публици
- „Пролећна песма свуда се вије” – уручење награда најбољим поетским и прозним остварењима ученика основних и средњих школа Моравичког округа
- Нови гласови Дисовог поетског наслеђа – додела Награде „Млади Дис” и награда за есеј; Слово о поезији и поетски перформанс Кабареа Небула
- „Нека звона зазвоне – Кејв на 60. Дисовом пролећу” – поетско-музичко вече посвећено Нику Кејву
- Завршна свечаност 60. Дисовог пролећа – Свечано отварање Музеја поезије: Прва поставка, српско песништво XX века у фондовима чачанске Библиотеке
- „Поетски кабаре Иво Андрић” – затварање 60. Дисовог пролећа
- Глас из праксе – интерактивна трибина васпитача и стручних сарадника предшколских установа Чачка
- „Источници” – Представљање издавачке делатности чачанске Гимназије
- „800 година српске медицине” – XIV Конгрес историчара медицине у организацији Српског лекарског друштва
- „О језику, роде, да ти појем” – предавања о историји српског језика и поезији у музици у сарадњи са УГ „Светосавске свечаности”
- Представљене издавачке делатности Библиотеке на Сајму књига у Гучи током 62. Драгачевског сабора трубача
- Концерт хора Viva Vox у Дисовом амфитеатру
- „Куба – уметност живљења” – имагинарно путовање на Кубу кроз фотографије, музику, плес (2 програма)
- „Крајпуташа – Плава линија живота” – представа играна по тексту Бранка В. Радичевића
- „Патријарх српски Павле” – промоција часописа
- „Зашто кажеш љубав?” – трибина у сарадњи са Удружењем „Крокодил”
- „Као време испред нас” – Духовна академија Удружења „Ирмос”
- „Свети Сава у Хиландару и Студеници” – предавање архимандрита Тихона, игумана манастира Студеница, у сарадњи са Удружењем „Ирмос”

- Конференција „Зелени преокрет: циркуларна економија уметности и културе” у организацији Градске библиотеке Чачак и Деска Креативна Европа
- „Фестивал Beldocs у гостима” – пројекција филмова са еколошком тематиком: *Глад смрти* и *Форум*
- „Интеракција” – приказивање кратких документарних филмова са еколошком тематиком насталих на Кампу Интеракција
- „Ризница природе у жутом оквиру” – промоција часописа „Национална географија”
- „Подршка је важна” – представљање поетских збирки завичајних стваралаца Даре Радојевић и Вјекослава Вукадина
- „Наша деца, ми и савремено доба” – предавање др Биљане Пиргић, дечјег психијатра и психотерапеута у организацији Удружења „Ирмос”
- „Владика Николај као књижевник” – предавање у организацији Удружења „Чувари дела Вука Караџића”
- „Даница” и „Даница за младе” – представљање часописа у организацији Удружења „Чувари дела Вука Караџића”
- Књижевно-поетско вече Мирјане Бобић Мојсиловић – програм у организацији Туристичке организације Чачак
- Представљање издавачке делатности установа културе Града Чачка на Сајму књига у Београду
- „Beyond all evil” – промоција збирке сабраних песама Владислава Петковића Диса на енглеском језику на Сајму књига
- „Новије српско песништво у малом” – промоција антологије „Гласови тишине: 60 Дисових пролећа” на Сајму књига
- „Плодови Чачанске родне” – представљање издавачке делатности установа културе Града Чачка
- „Парентеза” – промоција песничке збирке Дуње Ожеговић добитнице награде „Млади Дис” на Сајму књига
- „Докази историје” – представљање првог превода на српски језик извода из дела грчко-византијског историчара Лаоника Халкокондила
- „Реч је моћнија од времена” – поетско вече у организацији Удружења књижевника Србије
- „Ниси сама” – едукативна трибина под називом у организацији Удружења „Центар за бебе”
- „Мојих руку дело” – пригодни програм и хуманитарна продајна изложба поводом обележавања Светског дана особа са инвалидитетом у организацији Центра „Зрачак”
- Свети Мардарије Ускоковић и Срби у Америци – програм посвећен светитељу у организацији Удружења „Ирмос”
- „Након годину дана кратка панорама” програм обележавања годишњице отварања Одељења стране књиге
- „Савремена производња малине” – промоција књиге Александра Лепосавића
- „У близини записане речи” – Представљање зборника „Бурђевданско састајање” Удружења писаца Крагујевца

II Програми за децу и младе (20 програма)

- Представљање стипендијског програма „English Access Microscholarship Program” који воде професори Ивана Крсмановић, Весна Петровић и Лена Тица
- „Млади у медијима” – трибина у организацији „Клик ФМ”
- „Песник расте у сенци дрвећа” – јавни час посвећен књижевнику Миловану Данојлићу
- „Само за твоје уши” – гостовање писца за децу Јасминке Петровић поводом Светског дана дечје књиге
- „Имате ли Ршума?” – интро догађај Поетског маратона са гостом Љубивојем Ршумовићем
- „Дисовизија” – колаж програм ученика средњих школа: „Ја имам наде за овај град” – ученици Гимназије и Техничке школе публику водили парком поезије; „Ко иде? Ново време” – млади Чачани представили своју поезију
- Промоција збирке „Дечаци источног блока” Алексе Крстића

- „Поетски клубинг” – слем поезија и музика
- „Читај, сазнај, побеђуј” – књижевни квиз за старије основце у сарадњи са ОШ у Заблаћу
- „Чаробна ноћ у Библиотеци” – представа за децу у изведби полазника школе страних језика Blackbird
- „Summer adventure” – летњи програм Школе страних језика Blackbird, путовање кроз Библиотеку, Storytelling и др. за узраст 6–12 година
- „Summer Discovery” – летњи програм Школе страних језика Blackbird, путовање кроз Библиотеку, Storytelling и језичке радионице за узраст 7–11 година
- „Ко чита тај добија” – извлачење награда у организацији Језичке школе Blackbird и Градске библиотеке у оквиру завршних активности поводом Европског дана језика
- „Ала је леп овај свет” – дечја Духовна академија посвећена јубилеју 190 година од рођења Ј. Јовановића Змаја у организацији удружења „Ирмос”
- „Одшкринимо Змајеву ризницу” – програм за узраст 6–8 година поводом обележавања јубилеја 190 година од рођења Јована Јовановића Змаја
- „Млади чувари српске народне културе” – свечани програм доделе награда и захвалница Удружења „Чувари дела Вука Караџића”
- (Не)откривене лепоте читања – програм за млађе основце (2 сусрета)
- „Новогодишњи маЧкенбал” – представа за децу у извођењу Театра „Талија” из Београда

III Изложбе (22 изложбе)

- „Бити млад у Србији” – изложба фотографија у сарадњи са Канцеларијом за младе
- „Штампана реч 2022” – додела награда „Даница Марковић” и „Исаило А. Петровић” и отварање изложбе чачанске издавачке продукције за 2022.
- Изложба дечјих радова насталих у оквиру иконописачке радионице Удружења „Светосавске свечаности”
- „Домановић – сведок, пророк, савременик” – изложба књига поводом 150 година од рођења писца
- „Под књижевним сводом завичаја” – изложба књига поводом 8. марта, Међународног дана жена
- „Уточиште речи, прибежиште смисла” – отварање изложбе аутора др Богдана Трифуновића поводом 175 година Библиотеке у Чачку
- „Уточиште речи, прибежиште смисла” – изложба постављена у Гучи
- „Уточиште речи, прибежиште смисла” – изложба постављена у Лучанима
- „Уточиште речи, прибежиште смисла” – изложба постављена у Врњачкој Бањи
- „With eyes closed” – отварање изложбе „Поезија и азулежо” и читање поезије европских песника
- „Живот библиотеке” – изложба фотографија аутора Владимира Симића и Миленка Савовића
- „Растко Петровић у срцу Африке” – отварање изложбе фотографија поводом 125 година рођења писца
- „Поезијом до бесмртности” – ретроспективна изложба 60 Дисових пролећа аутора Тијане Бежанић
- „Српско песништво XX века у фондовима чачанске Библиотеке” – прва изложба у Музеју поезије, аутора Оливере Недељковић
- „Сто година Виславе Шимборске” – отварање изложбе о пољској песникињи у сарадњи са Амбасадом Републике Пољске
- „120 година од рођења Сенише Пауновића” – изложба посвећена Сениши Пауновићу, аутор Никола Пеулић
- Изложба и свечана академија поводом десетогодишњице рада „Зрачка”
- „Поезијом до бесмртности” – ретроспективна изложба 60 Дисових пролећа аутора Тијане Бежанић постављена на Градском тргу у Чачку
- „Лето у Библиотеци” – отварање изложбе радова, експоната и фотографија инспирисаних еколошким темама насталих током летњих радионица
- „15 година Вековника” – представљање стрип-серијала и отварање изложбе аутора Марка Стојановића
- „Часопис Градац – 50 година постојања” – свечано отварање изложбе аутора Тијане Бежанић и Бранка Кукића

– „Светлости и сенке у Змајевој ђул-башти” – изложба књига посвећена Јовану Јовановићу Змају аутора Душице Брковић и Марине Белић

IV Радионице: (19 радионица, 39 сусрета)

- „Библио-мачак из креативне јазбине”, ликовно-едукативна радионица за за узраст 9–12 година, , водитељ Ивана Кнежевић (2 сусрета, 32 учесника)
- „TEEN ROOM MOVIE TIME – причамо филм на енглеском”, радионица за узраст 13–19 година, водитељи наставници Школе страних језика „LINGO” (1 сусрет, 15 учесника)
- „Јарићи, але и остале зјале”, језичка радионица у организацији школе страних језика „Downtown English Studio”, за узраст 10–15 (1 сусрет, 35 учесника)
- „Мали картографи”, радионица намењена предшколцима и млађим основцима (2 сусрет, 60 учесника)
- Ускршње радионице у Одељењу за децу и младе (2 сусрета, 40 учесника)
- „The learning club”, радионица за одрасле кориснике у сарадњи са школом страних језика „LINGO” (1 сусрет, 25 учесника)
- „Од ње до вечности”, поетско-ликовна радионица за младе, водитељи радионице Софија Војиновић и Исидора Ђоловић (7 сусрета, 10 учесника)
- „Емоција на дар”, психолошка радионица за узраст 7–12 година, водитељ радионице Александра Капетановић (1 сусрет, 12 учесника)
- „Природа плаче”, еколошка радионица за узраст 7–11 година у сарадњи са ЈКП „Комуналац”, водитељи радионице Милица Домановић и Ана Станојевић (2 сусрета, 30 учесника)
- „Лампа из Креативне јазбине”, еколошко-креативна радионица за узраст 13–15 година, водитељ Ивана Кнежевић (1 сусрет, 25 учесника)
- „Гитара на сто начина”, Карусел радионица, водитељ Коста Јовановић (2 сусрета)
- „Путујмо у Хавану”, географска радионица за узраст 10–13 година, водитељ Биљана Арсић (3 сусрета, 30 учесника)
- „Group goom”, музичка радионица у оквиру Фестивала карусел, водитељ Александар Алемпијевић (2 сусрета)
- „Башта из маште”, ликовна радионица за узраст 12–16 година, водитељ Огла Глишин (6 сусрета, 15 учесника)
- „Школа није брига, већ једна лепа игра”, едукативна радионица за узраст 5–7 година, водитељи Милица Домановић и Ана Станојевић (1 сусрет, 15 учесника)
- „Крајпуташи – Плава линија живота” – радионица у вези са представом (20 учесника)
- „Европски језички маратончић” – едукативна радионица поводом Европског дана језика, водитељи Јасмина Милосављевић, Драгана Мијушковић, Ивана Крсмановић, Лена Тица, наставници и полазници ACCESS групе у Чачку (1 сусрета, 40 учесника)
- „Спасимо планету”, интерактивна дечја радионица са предавањем (1 сусрет, 20 учесника)
- Новогодишња и божићна радионица за узраст 7–12 (2 сусрета, 30 учесника)

ПРИСУСТВО НА ДРУШТВЕНИМ МРЕЖАМА

Профил Градске библиотеке Чачак ([biblioteka_cacak](#)) на друштвеној мрежи **Инстаграм** отворен је почетком 2023. и за годину дана има 1.105 органских пратилаца, стечених без реклама и промоција. Укупан број објава у протеклој години је 228, објава на „фиду” било је 156 (фотографије: 119, reels: 37), а „сторија” 72. Број налога до којих су објаве на „фиду” (фотографије и reels) допрле је 78.218, што је у просеку 501 преглед по објави. Објаве у виду „рилса” имају просечно 841 преглед.

Фотографије допру у просеку до 425 налога. Објава која има највише прегледа (2.548) најаву је промоције романа „Пун кофер прича” Милана Ружића. „Стори” у просеку има 159 прегледа.

Према статистици Инстаграма, профил Градске Библиотеке има највише пратилаца на територији Чачка (34.1%), Београда (26.7%), а онда следе Нови Сад, Крагујевац и Ниш.

Узрасна група која највише прати активности профила је 35–44 године (28.9%), 25–34 (25.5%) и 45–54 (20.5%), а у мањем броју су присутни и пратиоци млађи од 24 и старији од 55 година. Међу пратиоцима је више жена (71.3%), а мање мушкараца (28.7%).

Facebook профил Библиотеке има 6.318 пратилаца, а током претходне године је домет објава достигао 160 000 прегледа (што је 60% више него претходне). У 2023. је профил добио 453 нова пратиоца. Током 2023. године објављено је укупно 130 постова који обухватају фотографије, а поред тога је већина програма које је Библиотека организовала стримовано на овој платформи. **Youtube** канал Библиотеке има 226 пратилаца, а од када постоји објављено је 160 видео-записа који укупно имају близу 100.000 прегледа. Током 2023. је објављено 5 нових видеа који имају око 1000 прегледа. Налог Библиотеке на **Twitter** мрежи (@bibliotekacacak) отворен је 2017. године, а поново активиран 4. 12. 2020. године. Садржаји који се објављују на Twitter страни су вести са званичног веб-сајта Библиотеке, које прати 573 особе.

ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ

Библиотека је у протеклој години објавила девет публикација: антологију „Гласови тишине: шездесет Дисових пролећа” (приредио је проф. др Михајло Пантић, а уредник је др Богдан Трифуновић); публикацију „Roms” (преведен Дисов песнички опус на енглески језик, преводилац проф. др Новица Петровић); књигу „Изабране песме” Владислава Петковића Диса (уредник Марија Радуловић), 54. број листа „Дисово пролеће” (уредник Тања Вуковић), збирку поезије „Парентеза” Дуње Ожеговић (уредник Богдан Трифуновић), 29. број часописа „Глас Библиотеке” (уредник Мирко Дрманац), Зборник радова са конференције „Зелени преокрет : циркуларна економија уметности и културе” (уредник Богдан Трифуновић), каталог изложбе „Уточите речи, прибежиште смисла: 175 година Библиотеке у Чачку”, аутор Богдан Трифуновић, и каталог изложбе „Часопис Градац: педесет година”, аутор Тијана Бежанић.

Лектуру и коректуру публикација радила је Тања Вуковић и остали библиотекари овог одељења, док је за превод сажетака на енглески језик објављених у часопису „Глас Библиотеке” и њихову лектуру била задужена Тијана Бежанић. Издања су представљена у Чачку и на Међународном београдском сајму књига 2023. године.

ПРОЈЕКТИ

У 2023. години реализована су четири пројекта којима је установа конкурисала за додатним средствима у циљу реализације планираних активности, док је Библиотека имала активности и из пројекта „Чачанска родна“:

- **60. Дисово пролеће**, пројекат подржан од стране Министарства културе са 200.000 динара,
- **Јубилеј Градске библиотеке "Владислав Петковић Дис": обележавање и промоција 175 година библиотечке традиције у Чачку**, пројекат подржан од стране Министарства културе са 990.000 динара
- **реализација матичних послова Библиотеке** подржана је од стране Министарства са 300.000 динара у 2023,

- Објављивање 29. броја часописа Глас библиотеке за 2023. годину, пројекат подржан од стране Министарства културе са 150.000 динара.

Библиотека је конкурисала код Европске културне фондације крајем 2023. године са пројектом Зелени кров библиотеке (@водаздравозаготово), који је одобрен за реализацију у 2024. години, са износом суфинансирања од 7.500 евра.

ОСТВАРЕНА И НАСТАВЉЕНА САРАДЊА

Настављена је или остварена сарадња са свим националним, регионалним и локалним медијским кућама, интензивно радећи на промоцији установе. Осим регионалних електронских и штампаних медија прилоге су објављивали РТС, Радио Београд 2, Радио-телевизија Војводине и др. Сарадња са медијским тимом „Чачанске родне“ трајала је читаве године. Библиотека је у овој години имала 120 објава на сајту установе и редовно присуство на друштвеним мрежама Фејсбук и Инстаграм. Програми Библиотеке су присутни на порталу Култура Чачак.

Настављена је редовна сарадња са другим установама културе и сарадницима, партнерима, чачанским књижевницима и просветним радницима, Народном библиотеком Србије, Матицом српском, итд. Настављена је редовна сарадња и са другим установама културе и сарадницима, партнерима, чачанским књижевницима и просветним радницима. Неколико успешних програма је реализовано и са страним културним центрима и амбасадама Аустрије, Португалије, Пољске, Француске, Деском Креативна Европа, Фестивалом Белдокс, Фестивалом Интеракција, Удружењем „Светосавске свечаности“, Удружењем књижевника Србије, Удружењем писаца Крагујевца, Удружењем „Ирмос“, Удружењем „Чувари дела Вука Караџића“, Удружењем „Креативна јазбина“, Фестивалом Карусел, Канцеларијом за младе, Школом страних језика „Blackbird“, Школом страних језика „Lingo“, Едукативним центром „Знам за више“, Туристичком организацијом Чачак, ЈКП Комуналац, чачанским основним и средњим школама и многим другима.

РАД ОДЕЉЕЊА И СЛУЖБИ БИБЛИОТЕКЕ У 2023. ГОДИНИ

ОДЕЉЕЊЕ ЗА ДЕЦУ И МЛАДЕ

Одељење за децу и младе намењено је широком спектру корисника – од деце јасленог узраста, преко предшколаца до млађих и старијих основаца (тинејџера). Библиотекари овог одељења имају врло важан задатак, да развијају читалачке навике у најранијем узрасту како би коришћење библиотеке постала целоживотна потреба, тј. место у коме деца и млади уче, расту и развијају се. У току 2023. године Одељење је имало више кадровских измена, што због боловања, што због промене посла, тако да су део године биле ангажоване Јелена Дуковић, Ана Станојевић, Маријана Лазић, Невена Аџемовић, Исидора Ђоловић и Биљана Арсић, док је само Милица Домановић била у Одељењу константно. Од новембра 2023. распоред се усталио што је утицало на бољу организацију, појачане активности и сарадњу са партнерима. Библиотекарке су радиле на десетинама програма и активности са децом и младима. Обележени су важни датуми и јубилеји, реализоване манифестације *Лето у Библиотеци* и *Дечји октобар*, организоване су промоције књига за децу, примљене групне посете деце из вртића и основних школа.

Кроз 32 организоване посете ученика градских и сеоских школа у Чачку Одељење за децу и младе је у претходној години посетило око 1800 деце. Реализовано је 14 радионица (кроз већи број сусрета) у којима је учествовало око 350 ученика. Поред радионица које воде

библиотекари, лето у Библиотеци обележиле су и креативне радионице које су одржале Ивана Кнежевић (Удружење „Креативна јазбина“) и Олга Глишин. Осим изложбе радова са ових летњих радионица у Одељењу за децу и младе су сваког месеца изложене поставке књига поводом важних датума везаних за познате писце или дечју књижевност уопште. У оквиру манифестације Дисово пролеће гостовање песника Љубомира Ршумовића окупило је преко 200 посетилаца, док је интерактивној трибини „Глас из праксе“ реализованој у лето 2023. присуствовало 50 васпитача. Такође, прошле године промовисане су и публикације за децу издавача „Дата статус“.

Кроз посете корисника Центра „Зрачак“ Одељење за децу и младе има добру сарадњу са овом установом, као и са ШОСО „1. новембар“.

Чачански вртићи „Чаролија“, „Невен“, „Надежда Петровић“, „Мали капетан“, „Мајски цвет“, „Змај“, „Радост“, „Бамби“, „Лептирић“ често организовано посећују Библиотеку, али добар однос се остварује и кроз одласке библиотекара у ове вртиће. Школа страних језика „Blackbird“ често организује своје програме у Библиотеци и организовано доводи своје полазнике.

Укупан број уписаних младих корисника је **1.903** (прошле године 2024) од чега су 458 предшколци и 1.445 основци. Млади корисници овог одељења укупно су прочитали 21.215 књига (прошле године 20.477 књига), тј. дошли су у Библиотеку 9.693 пута.

За Одељење је приновљено укупно 996 књига од чега је 543 купљено, путем откупа Министарства набављено 295 и добијено као поклон 158.

ПОЗАЈМНО ОДЕЉЕЊЕ ЗА ОДРАСЛЕ КОРИСНИКЕ

Позајмно одељење за одрасле кориснике намењено је лицима старијим од 14 година који воле да читају и желе да квалитетно и креативно проведу своје слободно време. Ово је најфреквентније одељење и жила куцавица целе установе са фондом од 70.000 књига. На позицији библиотекара овог одељења распоређени су Душица Брковић, Марина Белић и Снежана Луковић, а на позицији књижничара Душица Цибралић и Драгана Поповић.

У протеклој години број уписаних корисника био је 2564 (514 средњошколаца, 415 студената, 800 запослених и 835 осталих). Ова цифра је скоро идентична као и 2022. године (2.556). А број књига које су они прочитали је 50.104. Приновљено 1563 публикације, док је за расход предвиђено 335. Најчитаније књиге у 2023. години биле су: *Острво пеликана* Миодрага Мајића, *Поноћна ружа* Лусинде Рајли, *Зимски врт* Кристин Хане, *Године врана* Сенише Ковачевића, *Есторил* Дејана Тиага Станковића, *Освајање завичаја* Сенише Ковачевића, *Мала Италијанка* Лусинде Рајли, *Светло у прозору* Лусинде Рајли, *Олујна сестра* Лусинде Рајли и *Шетња за памћење* Николаса Спаркса.

Осим рада са корисницима, писања препорука за читање, вођења бриге о набавци и смештају фонда, запослени су у 2023. години били веома активни и на пољу културно-просветне делатности, пре свега кроз организацију већег броја изложбених поставки у Одељењу којима су обележени јубилеји: 190 година од рођења Јована Јовановића Змаја, 150 година од рођења Радоја Домановића и 125 година од рођења Десанке Максимовић. Библиотекарке Позајмног одељења су водиле више културно-образовних програма као и радионица. Програмске активности у простору одељења и пријатан амбијент су од изузетне важности и за посете нечланова и оних који приликом посете нису користили грађу, а којих је током године било 4911.

Осим наведених, у току 2023. године реализоване су и изложбене поставке нових књига, набављених на Београдском Сајму књига, откупом Министарства културе Републике Србије. Осим набавке урађен је расход оштећене и неактуелне грађе, као и одвајање књига за депо и књиговезницу.

Инфо-пулт

При Позајмном одељењу функционише Инфо-пулт као организациона јединица која обавља послове учлањења нових корисника, продужења чланства, пружања општих информација и обавештења, упућивања посетилаца Библиотеке и вођења евиденције коришћења Читаонице за дневну штампу у приземљу зграде. Током 2023. године на тим радним местима радиле су књижничарке Милица Стовраг (пензионисана од јануара 2024), Данијела Териман и Светлана Миловановић (од новембра). Запослени на Инфо-пулту остварују блиску сарадњу са колегама из других одељења, помажу у дељењу промотивног материјала, програмских флајера, воде рачуна о актуелним обавештењима и каче их на одговарајуће паное.

- У 2023. години запослени на Инфо-пулту евидентирали су и продужили **4.467** уписа, у Позајмном одељењу **2.564**, у Одељењу за децу и младе **1.903**.
- Бесплатних чланарина било је укупно **2.146** у оба одељења (Позајмно – 752; Одељење за децу и младе – 1394), што је **48%** процената укупно учлањених у ова два одељења. По категоријама, број корисника ослобођених плаћања чланарине:
  - Одличан ученик – 762 (Позајмно – 213; Одељење за децу и младе – 549)
  - Ученик првог разреда основне школе – 347
  - Предшколац – 418
  - Давалац крви – 83
  - Сарадник Библиотеке – 86
  - Незапослена лица – 158
  - Остали – 181 (категорије највернији читалац, полазник радионица, доживотно бесплатна чланарина)
- Породичних чланарина укупно у оба одељења – 26.
- Месечних чланарина укупно 10.
- Чланарине са 50% попушта :
  - 3+ картица – 104; Дан Библиотеке – 127; Савиндан – 70; Дан библиотекарка – 75; Колективни упис – 11; Пензионерска картица – 74;
- Број нових уписа у Позајмном одељењу и Одељењу за децу и младе је **1309**, дакле у Позајмном одељењу **663**, а у Одељењу за децу и младе **646** нових чланова.
- Запослени свакодневно остварују сарадњу са колегама из Одељења периодике, а на Инфо-пулту је евидентирано **3176** посета читаоници за дневну штампу. Свакодневно се печате новине које се користе у читаоници, одваја се штампа за пресклипинг и за архиву Одељења периодике.

ОДЕЉЕЊЕ СТРУЧНЕ ЛИТЕРАТУРЕ И РЕФЕРЕНСНЕ ЗБИРКЕ

У Одељењу стручне литературе и референсне збирке (са читаоницом, на 1. спрату зграде) током 2023. године радила су два радника, Мирко Дрманац, виши библиотекар, и Биљана Раичић, библиотекар. Фонд овог одељења броји више од 20.000 књига популарне научне литературе, капиталних едиција, као и богате референсне збирке коју чине опште, националне и стручне енциклопедије, лексикони, приручници, биографски и језички речници, националне и стручне текуће и ретроспективне библиографије, штампани каталози, водичи и др.

Број посета чланова Библиотеке читаоници је приметно увећан у односу на претходни период и износи 5.138 посета чланова (4.328 у 2022. год) и 153 посете неучлањених корисника. Од наведеног броја, њих 607 је користило фонд Одељења.

Запослени у овом Одељењу обављају и послове међубиблиотечке позајмице која је остварена са Народном библиотеком Србије, 11 јавних библиотека (Народна библиотека „Стефан Првовенчани“, Краљево; Народна библиотека Ужице; Библиотека „Влада Аксентијевић“,

Обреновац; Градска библиотека „Карло Бијелички” Сомбор; Народна библиотека „Раде Драинац”, Прокупље; Народна библиотека Крушевац; Градска библиотека Вршац; Народна библиотека Бор; Библиотека „Браћа Настасијевић”, Горњи Милановац; Народна библиотека „Вук Караџић”, Крагујевац; Библиотека „Светислав Вуловић”, Ивањица), једном високошколском библиотеком (Универзитетска библиотека „Никола Тесла”, Ниш) и једном јавном установом (Библиотека савеза слепих Србије „Др Милан Будимир”, Београд).

У протеклој години укупно је набављено 482 публикације (куповином 162, поклоном 166 и откупом Министарства културе 154).

Запослени у овом одељењу су осим редовних послова снимали и урадили постпродукцију војсеопера за неколико пратећих филмова за потребе књижевних промоција и отварања изложби, а такође су учествовали у културно-образовним програмима Библиотеке (промоције, јавни часови). Мирко Дрманац је такође обављао посао уредника научног часописа „Глас библиотеке”, док је Биљана Раичић као одговорно лице за приступ информацијама од јавног значаја током 2023. године одговорила на пет захтева за приступ информацијама од јавног значаја.

ОДЕЉЕЊЕ ПЕРИОДИКЕ

Одељење периодике (са читаоницом, приземље и први спрат зграде Библиотеке) прикупља, обрађује, чува и даје на коришћење серијске публикације као што су новине, часописи, магазини, листови, итд. У 2023. години у овом одељењу радила је библиотекар Тања Вуковић, која део радног времена посвећује и Одељењу за културно-просветну и издавачку делатност.

У току 2023. године услуге Одељења периодике користило је **3.643** корисника (у самом простору Одељења услужено је 290 корисника, а Читаоницу је користило 3.353 корисника). Од укупног броја евидентираних корисника било је 37 предшколаца, 90 основношколаца, 255 ученика средњих школа, 101 студент, 513 запослених из свих категорија, 1.353 пензионера, 1.000 корисника из групе незапослени и сл.). Коришћено је укупно 24.930 серијских публикација од чега 24.810 бројева новина и 120 часописа, од тога око 500 свезака.

Текућом набавком приновљено је око 156 бројева часописа у оквиру 50 наслова и 1.766 бројева новина у оквиру 12 наслова (од којих се четири наслова трајно чувају). Путем поклона добијено је око 60 бројева. Одељење периодике у 2023. години имало исти буџет за набавку као и у претходној години, те је настављено редовно прибављање публикација, укључујући и нове наслове, па је на тај начин прибављено више од 160 бројева часописа различитих наслова. Проширена је и понуда Одељења, а прибављени су путем набавке наслови која до сада нису постојала у фонду овог Одељења.

Тања Вуковић је похађала курс Употреба програмске опреме COBISS3/Каталогизација – напредни курс, урадила тестне записе након чега су јој додељене све лиценце од стране стручне комисије НБС и ВБС центра – Дозвола Б1 за саставне делове, Дозвола Б2 за серијске публикације и интегративне изворе и Дозвола Ц за некњижну грађу. У Кобис базу је унела 118 инвентарских бројева серијских публикација, која су претражива у електронском каталогу.

Осим послова у Одељењу периодике, библиотекар Тања Вуковић је уредник листа „Дисово пролеће”. Такође је радила послове лектуре и коректуре за више издања Библиотеке. Активно учествује у културно-образовним активностима као водитељ или модератор, ради сценарија и монтажу филмова за потребе установе, а такође и учествује у креирању садржаја за друштвене мреже Библиотеке.

ОДЕЉЕЊЕ ЗА ЗАВИЧАЈНУ ЗБИРКУ И ЛЕГАТЕ

У Одељењу за завичајну збирку и легате раде библиотекари Тијана Бежанић и Никола Пеулић. У 2023. години фонд Одељења је користило укупно 244 корисника (један предшколац, четири ученика основних школа, шест ученика средњих школа, 25 студената, 160 лица запослених у разним делатностима, 41 пензионер, три незапослена лица, једно лице које припада категорији остали, а у оквиру међуодељенске позајмице обављено је три размене јединица). Одељење за завичајну збирку и легате обишло је укупно 643 посетиоца у оквиру индивидуалних или групних посета Библиотеци. Коришћено је укупно 856 јединица: монографских (425) и серијских (431) публикација из фонда Завичајног одељења. С обзиром на то да некњижна библиотечка грађа није унета у узајамну базу Cobiss, евидентирање њене позајмице спроводи се вођењем интерне статистике. Коришћено је 53 фотографије и разгледнице, 36 новинских исечака и пет плаката. Запослени у Завичајном одељењу одговорили су телефонским путем, имејлом или апликацијом вајбер (скенови, PDF документи, информације добијене претраживањем литературе из Одељења) на захтеве 89 корисника из земље и иностранства.

Фонд Завичајног одељења обогаћен је укупно са 435 примерака монографских публикација од чега је 185 јединица (монографских и серијских) унето у Cobiss базу (14 куповином, 69 путем поклона, 91 на основу локалног обавезног примерка и 11 примерака сопствених издавања). Приновљено је и око 170 бројева новина и часописа, међутим локацијски подаци за локална гласила нису унети у Cobiss базу до краја 2023. године. Прикупљено је 11 рукописа за Завичајно одељење. Одељење за завичајну збирку није радило прес клипинг у 2023. години.

У локалну Cobiss базу Завичајног одељења Тијана Бежанић је унела и креирала 134 записа монографских и серијских публикација.

У јануару 2023. године започете су интензивне припреме за 24. изложбу чачанског издаваштва и манифестацију „Штампана реч 2022” путем позивања и обавештавања издавача који нису доставили обавезне примерке својих публикација до краја 2022, осмишљавања програма Манифестације, уговарања састанака жирија и обављања других послова. Изложба је отворена 3. фебруара, а добитници Награда „Исаило А. Петровић” били су илустратор Тихомир Челановић и дизајнер Матија Благојевић за дизајн и ликовно-графичко решење књиге *Прича о једној непослушној ноzi* Душана Радовића, објављене у издању издавачке куће „Пчелица издаваштво” из Чачка. Добитници награде „Даница Марковић” за 2022. годину били су Даница Оташевић, за приређивачки рад на књизи *Пупин, Тесла и амерички Срби*, аутора Радоја Јанковића, као и издавач Гимназија Чачак. Пригодном беседом изложбу је отворио завичајни писац Душко Јевтовић. У оквиру Манифестације „Штампана реч 2022” организована су три програма: промоција књиге Милана Ружића Кофер пун прича, представљање монографије Нинослава Никићевића Приручник за сензорно оцењивање квалитета јаких алкохолних пића, и 28. броја стручног часописа за библиотекарство Глас библиотеке.

Запослени у Завичајном одељењу редовно су пратили издавачку продукцију од значаја за ово одељење и бавили се текућим послом који подразумева рад са корисницима. Осим тога, Тијана Бежанић је учествовала је у раду редакције за припрему 29. броја Гласа библиотеке и водила неколико књижевних програма.

Током Манифестације Дисово пролеће, Тијана Бежанић и Никола Пеулић су припремили ретроспективну изложбу под називом „Поезијом до бесмртности” на којој су приказани добитници Дисове награде и награде Млади Дис од самог почетка манифестације. Изложба је отворена завршне вечери „Дисовог пролећа” 26. маја.

Од септембра до новембра 2023. библиотекари Тијана Бежанић и Никола Пеулић су се бавили припремом изложбе посвећене педесетогодишњици часописа Градац. Уз изложбену поставку објављен је и каталог Часопис Градац – педесет година.

ОДЕЉЕЊЕ ЗА ДИГИТАЛИЗАЦИЈУ И НОВЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ

Одељење за дигитализацију и нове технологије у Библиотеци обавља све активности на пољу заштите и промоције културног наслеђа у дигиталном облику, одржавања информационог система у Библиотеци, веб-сајта, друштвених мрежа (Фејсбук) и дигиталне библиотеке, као и подршке запосленима и корисницима у коришћењу нових технологија. Послове у Одељењу у 2023. години обављао је један стално запослени, виши библиотекар-информатичар Александар Вукајловић, уз подршку библиотекара Владимира Симића, који је део радног времена посвећивао дигитализацији књижне, некњижне и аудио-видео грађе.

У протеклој години је укупно дигитализовано 9.089 страница, док је од оснивања Одељења укупан број дигитализованих страница разне грађе 279.581. Дигитализовано у 2023: новински чланци –1912, књиге – 2.670, новине – 2.264, разна грађа – 207, фотографије – 1.466 и часописи – 570.

У Дигиталној библиотеци до краја 2023. године постављено је укупно 38.000 објекта (бројева новина, часописа, наслова књига, новинских чланака, фотографије), а ове године је постављено 16.000 објеката (Привреда – 4918, Криминал – 1440, Личности – 383, Образовање 1.411, Пољопривреда – 1591, Политика – 1800, Чачак – 4457).

Путем БизСМС апликације коју омогућава обавештавају се корисници Библиотеке о програмима установе (најаве програма путем текстуалних порука), а такође се несавесни корисници опомињу да врате књиге које дугују.

Радник Одељења Александар Вукајловић пружа техничку подршку запосленима, одржава рачунаре и рачунарске мреже. Учествоје у техничкој припреми и поставци изложби које организује Библиотека. Члан је комисије за попис нематеријалне имовине Библиотеке. Учествоје у изради Плана јавних набавки, као и плана набавки које не подлежу Закону о јавним набавкама. Члан је комисије за Јавне набавке у установи.

Крајем године започет је рад на веб-сајту који је намењен приказу виртуелних изложби Библиотеке. Намера је да веће изложбе и сав пратећи материјал који оне користе буду преведени у дигиталан облик, који ће публици бити доступан јавно на интернету и након физичког затварања изложбе. Овим послом се бави Невена Бечановић. За сада је урађена виртуелна изложба посвећена часопису Градац и она је доступна на веб адреси izlozbe.cacak-dis.rs.

ОДЕЉЕЊЕ ЗА КУЛТУРНО-ОБРАЗОВНУ И ИЗДАВАЧКУ ДЕЛАТНОСТ

Одељење за културно-образовну и издавачку делатност је примарно задужено да води послове на плану културно-образовне и издавачке делатности установе, маркетинга и односа са јавношћу. Протекла година у којој је Чачак постао прва национална престоница културе Србије донела је овом Одељењу повећан обим посла, као и бројне изазове у организацији догађаја. Одељење је током 2023. године радило са једним сталним запосленим, Маријом Радуловић, замеником директора и вишим библиотекарском за културно-образовну делатност и библиотекарском Тањом Вуковић са 50% радног времена посвећеног овом одељењу. До јуна 2023. године у Одељењу је била ангажована и Исидора Ђоловић, а од новембра Ирсена Планинчић обавља стручну праксу.

Одељење је и у 2023. остварило сарадњу са свим регионалним медијским кућама интензивно радећи на промоцији установе. Осим регионалних електронских и штампаних медија прилоге су припремили и Радио Београд 2, Радио-телевизија Војводине и др. Сарадња са медијским тимом „Чачанске родне” трајала је читаве године. Запослени у овом Одељењу су припремили више од сто

објава (текстова за медије и за сајт установе) и краћих текстова намењених друштвеним мрежама Фејсбук и Инстаграм. Програми Библиотеке су били присутни и на порталу: *Култура Чачак*. Јубиларно 60. Дисово пролеће било је веома видљиво у медијском простору, више него претходних година, пре свега због значајног јубилеја, отварања јединствене музејске поставке као и због чињенице да је Чачак прва национална престоница културе.

Настављена је редовна сарадња са другим установма културе и сарадницима, партнерима, чачанским књижевницима и просветним радницима. Неколико успешних програма је реализовано и са страним културним центрима и амбасадама Аустрије, Португалије, Пољске, Француске, Деском Креативна Европа, Фестивалом Белдокс, Фестивалом Интеракција, Удружењем „Светосавске свечаности”, Удружењем књижевника Србије, Удружењем писаца Крагујевца, Удружењем „Ирмос”, Удружењем „Чувари дела Вука Караџића”, Удружењем „Креативна јазбина”, Фестивалом Карусел, Канцеларијом за младе, Школом страних језика „Blackbird”, Школом страних језика „Lingo”, Едукативним центром „Знам за више”, Туристичком организацијом Чачак, ЈКП Комуналац, чачанским основним и средњим школама и многим другима.

Запослена Марија Радуловић као заменик директора и стручни радник одељења била је укључена у планирање и организацију већине активности Библиотеке током 2023. године. Одржавала је контакт са медијима, давала изјаве и објављивала званичне вести из установе, у сарадњи са директором установе. У протеклој години Марија Радуловић је била члан Одбора Дисовог пролећа, члан редакције часописа „Глас библиотеке” и редакције листа „Дисово пролеће”. Била је члан Управног одбора Библиотекарског друштва Србије, као и Секције за културне програме и едукацију у библиотекама и Секције за јавне библиотеке при овом Удружењу.

Тања Вуковић је ангажована у Одељењу половину радног времена, највише је на пословима издавачке делатности као и планирања и реализације програмских активности. Осим тога учествује у организацији програма и пише објаве за сајт и друштвене мреже.

Исидора Ђоловић била је ангажована у Одељењу до јуна до када је углавном писала објаве за сајт и друштвене мреже. Учествовала је у програмским активностима и реализовала ликовно-поетску радионицу уз подршку сарадника из Уметничке школе.

Владимир Симић у сарадњи са Одељењем ради дизајн месечних програма, плаката, флајера, рекламног материјала (букмаркера), ради обраду фотографије и монтажу аудио-визуелних материјала, поставља вести на сајт установе и друге портале и дели објаве на друштвене мреже.

МУЗЕЈ ПОЕЗИЈЕ И ЛЕГАТ БРАНКА В. РАДИЧЕВИЋА

Музеј поезије и Легат Бранка В. Радичевића су новоформиране библиотеке целине Градске библиотеке Чачак. За рад у њима је ангажована библиотекар саветник Оливера Недељковић. У току прве половине 2023. године успостављена је активна преписка и сарадња са 89 песника, потомака истакнутих песничких стваралаца, књижевних тумача и 19 институција на прикупљању информација и грађе за прву поставку Музеја поезије која је за циљ имала да представи српско песништво 20. века у фондовима Градске библиотеке. Током рада помно су истраживане биографије и опуси српских песника како би били приказани што вреднији и раритетнији примерци књига које установа поседује и формирана листа дезидерата. Укупно је набављено и, уз помоћ Одељења за стручну обраду књиге, каталoшки обрађено 2.366 публикација. Купљено је 48 књига, 176 уведених јединица у нови фонд су издања Библиотеке, а највећи број публикација је приновљен путем поклона: 78 монографских издања је откупљено на конкурс Министарства културе Републике Србије, а 2.114 књига су поклонили разни дародавци. Вредне поклоне за Музеј поезије приложиле су Народна библиотека Србије и Народна библиотека *Стефан Првовенчани*, а личне предмете, рукописе, књиге и уметничка дела Библиотеци су даровали: Гојко Божовић, Ђорђе Сладоје, Емсура Хамзић, Ђорђе Нешић, Матија Бећковић, Радмила Лазић, Гордана Ђилас, Никола Вујчић, Раде

Танасијевић, Томислав Маринковић, Владимир Копицл, Бранко Кукић, Драган Хамовић, Петар Милорадовић, Дејан Алексић, Ана Ристовић, Милан Ђорђевић, Радослав Вучковић, Ратко Марковић, Драган Бошковић, Драган Јовановић Данилов, Милан Лукић, Мирослав Максимовић, Душко Новаковић, Злата Коцић, Мошо Одаловић, Дејан Матић, Енес Халиловић, Гордана Смуђа, Велиша Јоксимовић, Верољуб Вукашиновић, Митра Рељић, Драгица Стојановић, Душан Поп Ђурђев, Драгица Стојановић, Зденка Валент Белић, Живорад Недељковић, Миладин Вукосављевић, породице Борислава Радовића, Бранислава Петровића, Стевана Раичковића, Александра Ристовића, Стевана Тонтића, Мирослава Антића, Ранка Симовића, Даринке Јеврић, Ивана Растегорца и др. За ову прилику, из депоа и одељења установе изабрано је 1.135 примерака песничких збирки. Издаване су јединице које представљају својеврсне раритете због посвета или рукописних корекција које су у њих уносили сами аутори, а у каталогу је овим публикацијама измењена локација. Такође, из библиотека целина су селектирани бројеви периодичних публикација из прве половине 20. века у којима су објављивани текстови од прекретничког значаја за токове српске поезије. Изложба је постављена у наменски витринама у Галерији и Великој сали Библиотеке, а новоформиран фонд смештен је у постојеће полице у Галерији Библиотеке и на првом спрату, испред Собе легата. Од 26. маја до краја године поставку Музеја поезије видело је 1.973 посетиоца.

Библиотекар Оливера Недељковић је поставила изложбу *Српска поезија 20. века у фондovima чачанске Библиотеке*, којом је 26. маја 2023. свечано отворен Музеј поезије у оквиру 60. Дисовог пролећа, као један од значајних програмских садржаја пројекта *Чачак – прва национална престоница културе*. Оно што је чини аутентичном јесте мултимедијалност и разноврсност грађе одабране из богатих фондова Библиотеке и добијене од дародаваца. Стваралаштво 95 значајних српских песника 20. века представљено је експонатима изложеним у наменски израђеним стакленим витринама (раритетним књигама, часописима, рукописима, фотографијама и личним предметима песника), аудио-визуелним презентацијама и аудио-снимцима које посетиоци могу погледати и чути у галеријском простору, као и одговарајућом мобилном апликацијом и веб-сајтом креираним на адреси muzejpoezije.rs. Идеја аутора је била да заступљеним садржајима оплемени новоформирану посебну збирку и да она постане место сусрета поезије са садашњим и будућим читаоцима.

На предлог колега из установе и заступљених песника, поставка је кандидована за новоустановљену Награду „Златно слово Дејана Вукићевића”. Према оцени жирија, поставка је изабрана за најбољу изложбу у библиотечно-информационој делатности током 2023. године, а признање је библиотекару Оливери Недељковић уручено 5. октобра у Народној библиотеци *Стефан Првовенчани* у Краљеву. Изложбу су колективно посетила 347 одељења из основних и средњих школа у Чачку, делегације библиотекара и писаца из читаве Србије, деца и млади из српске дијаспоре, Македоније, чланови читалачких клубова, као и туристи из Пожаревца.

Поводом отварања Легата Бранка В. Радичевића, а у оквиру пројекта „Чачанска родна – Национална престоница културе 2023”. реализована је представа „Крајпуташа – Плава линија живота” у организацији Градске библиотека Чачак. Представу су према тексту Бранка В. Радичевића и у режији Ружице Ање Тадић извели драмски уметници Љубивоје Тадић, Јелена Тјапкин и Марта Микић успешно дочаравши многобројне гласове скривене иза специфичних надгробних споменика карактеристичних за драгачевски крај, враћајући у живот читаве судбине заробљене у камену.

ОДЕЉЕЊЕ НАБАВКЕ И СТРУЧНЕ ОБРАДЕ КЊИГА

Одељење набавке и стручне обраде књига задужено је да води све послове у вези набавке (куповина, откуп, размена, поклони) и стручне обраде монографских публикација, што укључује инвентарисање, печатање, каталогизацију, распоређивање и дистрибуцију до одељења установе. У Одељењу је током 2023. године било распоређено четворо запослених, дипломирани виши

библиотекар Тамара Јанковић, самостални књижничар Снежана Планић, која је ангажована и у огранку Пријевор, књижничар Бранислава Видојевић која је ангажована и у огранку у Мрчајевцима, као и библиотекар Јелена Дуковић.

Статистика одељења:

- Приновљена монографска грађа: 9 924

Одрасло: 1563
 Научно: 482
 Завичајно: 178
 Дечје: 996
 Заблаће: 295
 Мрчајевци: 282
 Прељина: 234
 Пријевор: 241
 Страна: 1376
 Музеј поезије: 2366
 БВР: 1911

Према врстама набавке књига:

*КУПОВИНА: 1855
 ПОКЛОН: 7826 (ОТКУП 1551)
 ОБАВЕЗНИ ПРИМЕРАК: 86
 СОПСТВЕНО ИЗДАЊЕ: 157

- Стари фонд – 263 (260 Мишел Берте, 3 Страна, Н)

У целокупну базу унето је **10.187** књига (приновљена грађа и стари фонд), у бази је промењено **16.902** јединице (редакција записа, промена сигнатура, расход, статуси, преусмеравање грађе..) укупно од тога запослени Одељења набавке и обраде урадили су:

	Снежана Планић	Бранислава Видојевић	Тамара Јанковић	Јелена Дуковић	Укупно
Унето записа	2 107	1 725	2 667	2 029	8 528
Промењено записа	2 726	3 894	4 217	3 589	14 426
Креирано записа	118	8	54	4	184
Креирано нормативних записа	134	18	33	3	188

Пресигнирана грађа и одштампане налепнице		
Одељење за децу и младе	Позајмно одељење	Одељење стручне књиге
Д П – 317	О ДП – 2.800 О ДП П - 317	Н ДП - 635
Укупно: 4.069		

За потребе изложбене поставке и фонда Музеја поезије из других одељења Библиотеке за 1135 јединица извршено је **преусмеравање грађе** на подлокацију МП (О -1062, Зав – 40, Пф -8, Н – 8, БВР – 6, Д – 6, МФ – 3, СП - 2)

Предвиђено за расход – 1.141 књига

У току 2022., одлучено је да док се не реши питање непостојања редовног расхода у Закону, на књиге ставља ознака статуса 14- друго како књиге не би било могуће резервисати ни позајмити. Одрасло: 335; Научно: 2; Дечје: 216; Заблаће: 14; Мрчајевци: 78; Пр: 496

- **Укоричене књиге - 324**

У записима за укоричене књиге стављена је Напомена о коричењу и урађене су нове налепнице где је било потребе.

У 2023. години је настављен рад на обради књига из Библиотеке целине Бранка В. Радичевића. У марту је интезивирао рад на обради књига за Музеј поезије, које су највећим делом добијене путем поклона – разних дародаваца, најчешће аутора, установа, највећим делом Народне библиотеке Србије и поклоном породице Ранка Симовића књига из његове богате личне библиотеке.

Тендер за јавну набавку књига добила је „Епоха“ из Пожеге. У овој години чак 378 наслова књига дистрибутер није доставио Библиотеци, а преко 10 рачуна није затворено у нашој пословној документацији. Књиге које су поручене нису стизале на време, чак ни рачуни из прве куповине извршене у априлу, укупно 4, нису затворени јер нису достављени сви наслови. Овакво пословање ремети нормалан рад Одељења и израду стварне статистике набавке у текућој години.

Поред тендера извршена је и куповина књига за Службу за развој и вршење матичних функција и куповина од антиквара Срђана Стојанчева за потребе Музеја поезије. Књиге из Откупа Министарства културе су почеле да стижу у првој половини јула, обрада књига из Откупа завршена је 6. септембра, извештај о реализацији откупа послат је 27. октобра 2023. У овој години било је 57 појединца и 22 установе дародаваца.

Почетком марта Тамара Јанковић заједно са Тијаном Бежанић, Оливером Недељковић, Николом Пеулић и Владимиром Симићем ишла је у Београд како би одабрали и спаковали књиге из личне библиотеке Ранка Симовића, које је породица поклонила Библиотеци.

Уз помоћ волонтера из Канцеларије за младе, извршено је пребацивање Библиотеке целине Бранка В. Радичевића (око 3.300 јединица) из галеријског простора у Малу салу Библиотеке. Након пребацивања ове грађе, сви запослени Одељења набавке и стручне обраде књиге учествовали су у слагању и узбучавању фонда Музеја поезије.

Током године Бранислава Видојевић наставила је сарадњу и пружала помоћ школским библиотекарима у раду у систему Sobiss, и за одређене школе настављено је штампање налепница за њихов фонд, за шта је одштампано 4.358 налепница. У оквиру сарадње и обуке обављене су посете школским библиотекама у Гимназији Ивањица, Техничкој школи Ивањица и ОШ „Милинко Кушић“ како би се проверио унос записа у базе.

Током године одвијала се сарадња са ВБС центром у следећим сегментима: разрешавање дупликата, брисање душних библиографских записа и пренос фонда на одговарајуће записе. На овакве примере најчешће се наилазило приликом обраде и уређивања записа за књиге из Библиотеке целине Бранка В. Радичевића.

ОДЕЉЕЊЕ ЗА МАТИЧНЕ ПОСЛОВЕ

Матична служба Градске библиотеке „Владислав Петковић Дис“ у Чачку на основу чл. 22 Закона о библиотечко-информационој делатности (Сл. Гласник РС, бр. 52/2011 и 78 /2021) врши функцију матичности у општинама Моравичког округа: Чачак, Горњи Милановац, Ивањица и Лучани, над **68 библиотека** (60 библиотека и осам огранака). У Регистар библиотека, који Служба води за МО уписано је 60 библиотека.

У овом одељењу су распоређени виши библиотекар Дубравка Илић и библиотекар Владимир Симић. Они су реализовали **90 посета у Округу: 14** ради надзора над стручним радом Библиотеке општине Лучани у Гучи, Огранка Библиотеке „Браћа Настасијевић“ Горњи Милановац, у

Прањанима, основних школа „Краљ Александар I” и „Десанка Максимовић”, Горњи Милановац, „Иво Андрић” Прањани, „Кирило Савић” Ивањица, „Вучић Величковић” Међуречје, „Мићо Матовић” Катићи, „Мајор Илић” Кушићи, „Милан Вучићевић Зверац” Братљево и „Проф. др Недељко Кошанин” Девини, Гимназије и Техничке школе у Ивањици, као и Техничке школе у Чачку; **једна** посета ОШ „Светозар Марковић” у Ковиљу (општина Ивањица) ради наставка и окончања поступка регистрације библиотеке ове школе; **једна** посета Библиотеци „Светислав Вуловић” у Ивањици ради пружања стручне и практичне помоћи при почетку ревизије која се у овој Библиотеци први пут ради у програму Cobiss; **74** посете библиотекама свих типова ради пружања савета, информација и стручне и практичне помоћи у раду, посебно школским библиотекама у поступку ревизије, састанака са руководством школа, школским библиотекарима који раде у програму Cobiss од 2022. године, као и ради обављања културно-просветних активности.

Библиотека ОШ „Светозар Марковић” Ковиље (општина Ивањица) регистрована је као 52. школска библиотека у Регистру за Моравички округ.

Наративни и финансијски Плана рада за 2023. годину, Извештај о раду за 2022, као и периодични извештаји о раду за прво, друго и треће тромесечје 2023. достављени су ресорном Министарству културе и Народној библиотеци Србије.

Одељење је организовало стручно усавршавање и едукацију за око 200 библиотекара из Округа: -два акредитована семинара: „Зелена библиотека”, аутор Даниела Скоковић, 2.11.2023. Чачак, за **22** и „Грађанска наука:библиотекари као спона између науке и грађана”, др Наташа Дакић и др Александра Тртовац, 28.11.2023. Чачак, за **36** кандидата

-осам групних обука за онлајн рад у бази података Мрежа библиотека Србије (МБС), и за остале библиотечке послове, за **90** стручних радника Округа

-организована су **72** сата појединачних обука за библиотекаре, за све стручне послове, а посебно за послове ревизије започете у пет основних и две средње школе у Округу

-стручна помоћ за све наведене библиотечке послове обављана је и у више од 1.000 телефонских разговора, као и електронском поштом

-посебно је стручна помоћ пружана библиотекарима осам основних и средњих школа Округа које су прве у Србији укључене у рад у програму Cobiss, телефоном и лично

Запослени у овом Одељењу редовно су ажурирали МБС базу, радили су у огранцима у Заблаћу и Прељини, на избору наслова и дистрибуирању књига за огранке. Такође су учествовали у бројним културно-просветним активностима: организовање свечаног програма обележавања 20 година рада Огранка у Заблаћу, додела признања највернијим читаоцима и гостовање писца за децу Дејана Алексића; припрема и организовање књижевног квиза „Читај, сазнај, побеђуј!” за ученике старијих разреда ОШ „22. децембар” из Доње Трпче, ОШ „Свети Ђакон Авакум” из Трнаве и ОШ у Заблаћу.

Дубравка Илић је у оквиру 60. Дисовог пролећа била ангажована на реализацији литерарних конкурса за ученике основних и средњих школа МО, као и на организацији традиционалних лирских сусрета у ОШ у Заблаћу. Са Владимиром Симићем је учествовала на 8. Сајму књига у организацији Библиотеке општине Лучани у Гучи у оквиру 62. Сабора трубача.

Дубравка Илић је била ангажована у раду Библиотекарског друштва Србије као председник Подружнице Моравичког округа и као члан Секције за матичне библиотеке.

ОГРАНЦИ БИБЛИОТЕКЕ

Библиотека има четири огранка у Заблаћу, Мрчајевцима, Прељини и Пријевору. Огранак у Мрчајевцима ради понедељком и четвртком, у Заблаћу уторком и средом, у Пријевору средом и четвртком, у Прељини петком.

Статистика рада огранака Библиотеке

Опис	2023.	2022.	2021.
Уписаних (и услужених) корисника			
- Заблаће	308 (2.751)	302 (2.500)	183 (1.458)
- Мрчајевци	146 (1220)	191 (1.265)	100 (792)
- Прељина	85 (785)	126 (846)	49 (459)
- Пријевор	72 (639)	59 (522)	
Издато публикација			
- Заблаће	1536	1.829	
- Мрчајевци	1992	2.069	2.246
- Прељина	792	910	901
- Пријевор	1028	838	787
Приновљено грађе			
- Заблаће	295	331	
- Мрчајевци	282	312	496
- Прељина	234	323	418
- Пријевор	241	289	

Огранак у Заблаћу ради у канцеларији Парохијског дома површине 30 m² од 2003. године, са коришћењем једног тоалета, који је већ дужи низ година недовољан и неадекватан за потребе Библиотеке. У Огранку редовно ради запослени Матичне службе Библиотеке, виши библиотекар Дубравка Илић и библиотекар Владимир Симић, док други запослени раде као замене. У библиотечком огранку у Заблаћу у 2023. години уписано је 308 корисника, књигама и часописима услужено је 776 корисника, а другим услугама: враћање књига, упис или обнова уписа, давање информација, преузимање књига задужених на другим одељењима Библиотеке и слично, услужено је 1.375 корисника (чланова и нечланова). Програмима је присуствовало и у активностима радионица учествовало око 600 лица. Свим наведеним активностима услужен је 2.751 корисник. На коришћење је издато 1.516 монографских публикација, као и 20 часописа којима Одељење располаже. За одељење је приновљено 295 публикација (272 књиге и 23 сликовнице). Публикације су набављене: куповином – 125, поклоном 167 (од чега је откупом приновљено 138 публикација) сопствена издања – три, и 23 сликовнице чији је начин набавке и куповина и поклон. За потребе одељења набављају се два наслова часописа за депу: „Невен” и „Светосавско звонце”. На ванредној делимичној ревизији обављеној током 2023. расходовано је 14 библиотечких јединица по критеријуму дотрајалости и неупотребљивости.

У Огранку је реализовано око 60 радионица са полазницима Припремног предшколског програма вртића у Заблаћу (ПУ „Радост”) и полазника програма „Вртићи без граница” (ПУ „Моје детињство”), као са ученицима ОШ „Владислав Петковић Дис” у Заблаћу и са њиховим учитељима и наставницима српског језика, на теме значаја читања, причања бајки, географских радионица, квизова знања прилагођених узрасту учесника радионица, унапређења писмености, упознавања са традиционалним вредностима, као и препоручивање књига вршњацима.

На Савиндан, 27. јануара 2023. године обележено је 20 година рада овог Огранка и награђени су његови највреднији читаоци за 2022. годину. Гост програма био је књижевник Дејан Алексић, а присуствовало је око 200 посетилаца.

Учесници традиционалних лирских сусрета 60. Дисовог пролећа–завршног програма под називом „Пролећна песма свуда се вије“, награђени ученици Округа са својим учитељима и наставницима били су крајем маја 2023. гости Одељења.

У Огранку је током 2023. наставио да ради Клуб читалаца, као и заједничка библиотечка секција Основне школе и Огранка, коју воде Зорица Ђаковић (наставник српског језика) и Дубравка Илић, библиотекар. Као заједнички програм организован је књижевни квиз *Читај, сазнај, побеђуј!* за ученике старијих разреда основних школа „22. децембар” из Доње Трепче, „Свети ђакон Авакум” из Трнаве и Школе у Заблаћу.

У одељењу је одржано и шест географских радионица које је реализовала Биљана Арсић, библиотекар уз помоћ колега из Огранка.

Огранак у Мрчајевцима налази се у Дому културе, са једном просторијом укупне површине око 40 m². У Огранку редовно ради самостални књижничар Бранислава Видојевић, док други запослени раде као замене. Огранак је у претходним годинама потпуно реновиран и сређен изнутра и споља. У огранку је у 2023. години уписано 146 чланова, издато је 1.992 књиге, број корисника који су позајмили књигу је 920, а број осталих посета је 240. Приновљено је 282, а предвиђено за расход 78 књига.

Као и сваке године огранак је имао успешну сарадњу са предшколцима и млађим групама деце при вртићу „Звончица” из Мрчајеваца. У договору са васпитачима и за потребе њиховог програма рада и пројеката одржане су радионице на теме: Како се прави оркестар, Путујем, Дрво и Кућица на дрвету. Са старијим групама предшколске деце из вртића обрађиване су теме: Ми се возимо (која је обухватала врсте превозних средстава и правила у саобраћају), Торте и колачи и Свемир. Заједно смо обележили Међународни дан толеранције 16. новембра.

У току године три пута сам посетила јаслену групу у вртићу „Звончица”, где смо читали бајке које су обрађиване у оквиру пројеката васпитача.

У великој сали Дома културе у Мрчајевцима 16. марта Библиотека је наградила највредније читаоце огранка у Мрчајевцима, уз главног госта ове свечаности, писца и библиотекара Милоја Радовића. Овом приликом су додељене дипломе највернијим читаоцима огранка.

У октобру у оквиру *Деце недеље*, огранак су посетила два одељења ученика из ОШ „Татомир Анђелић” и млађе групе деце из вртића „Звончица” у Мрчајевцима.

Огранак у Прељини налази се у згради Дома културе, у просторији од 40 m², нажалост без тоалета и мокрог чвора. У 2023. години просторија је окречена и климатизована, а такође је брендирани и улаз у одељење. У Огранку редовно ради библиотекар Владимир Симић, док остали запослени раде као замене.

Уписано је 85 корисника (предшколаца – 53, основаца – 22, запослених – 7, домаћице – 1, пензионери – 2). Позајмљена је 792 публикација, а остварили смо 678 посета чланова и не чланова Библиотеке. Одељење је обogaћено за 234 публикације (куповина 86, поклон 145 од којих 112 откуп Министарства, сопствена издања 3). Предвиђено је 496 публикација за расход. У протеклој години огранак је имао организоване посете предшколаца из вртића „Бубамара”. За разлику од претходних година у 2023. години није било предшколаца при ОШ „Прељина” и то је значајно утицало на број корисника као и коришћених публикација.

Владимир Симић ангажован је и на пословима Одељења за матичне послове (Матична служба), као и на пословима дизајна и дигитализације. У оквиру Матичног одељења првенствено се бавио едукацијом и обуком школских библиотекара МО о правилном попуњавању МБС базе (анкете примљене, проверене и прослеђене Матичном одељењу НБС. За скоро све програме Библиотеке радио је плакате, флајере и програме. На самим програмима бавио се техничком подршком и фотографисањем за архиву. Поводом обележавања битних јубилеја радио је дизајн и припрему изложби које су биле постављене у Библиотеци. Са колегом Александром Вукајловићем задужен за одржавање сајта Библиотеке као и друштвених мрежа.

Огранак у Пријевору се налази у приземљу сеоског Дома културе и са помоћном просторијом и тоалетом има укупну површину 50m². Према стандардима за јавне библиотеке, ово одељење је репрезентативно за сеоске библиотеке у читавој Србији, али нажалост Огранак као и претходне године има проблем са прекидом дотока воде за тоалет.

У Огранку Пријевор стални радник је виши књижничар Снежана Планић, док други стручни радници Библиотеке раде као замена или помоћ према потребама посла. У огранак Пријевор уписано је 72 корисника, услужено је 497 корисника који су користили 1028 књига. Укупан број трансакција у огранку износи 1831. Огранак је посетило 82 деце и одраслих који нису чланови библиотеке.

У оквиру програма *Највернији читалац* одражана је свечаност доделе награда најбољим читаоцима огранака у Пријевору уз учешће књижевника Милоја Радовића. Свечаност је одржана у просторијама ОШ „Божо Томић” у Пријевору.

У марту протекле године огранак је организовано посетило 24 деце свих узрасних група из вртића „Ђурђевак” у Пријевору, док је током *Деце недеље* у сеоску библиотеку дошло 54 ученика и четири наставника.

ОДЕЉЕЊЕ СТРАНЕ КЊИГЕ

Одељење стране књиге је у 2023. години обележило годину дана рада. У Одељењу ради Наташа Кривачевић Поповић, виши дипломирани библиотекар. Ово одељење чува, инвентарише, даје на коришћење грађу и информације о књигама на десетак страних језика које се налазе у фонду Библиотеке. Одељење се налази у простору од 74 m² на 2. спрату установе, а од 2022. опремљено је новим полицама за књиге и другу грађу.

ПРИНОВЉЕНА ГРАЂА:	1.377 јединица грађе	НАЧИН НАБАВКЕ:
<u>По језицима:</u>		
енглески језик: 432	турски језик 2	поклон: 1.218 (откуп 23 књ.)
немачки језик: 241	македонски језик 2	куповина: 159
француски језик: 392	мађарски језик 2	
руски језик: 173	португалски језик 1	
шведски језик: 42	норвешки језик 1	
шпански језик: 33	словачки језик 1	
ромски језик: 18	холандски језик 1	
хрватски језик: 8	арапски језик 1	
италијански језик: 7	кинески језик 1	
бугарски језик: 4	персијски језик 1	
словеначки језик: 4	монголски језик 1	
румунски језик: 4		
пољски језик: 3		
чешки језик: 2		
	(укупно: 25 језика)	

УКУПНО ПРИНОВЉЕНЕ ГРАЂЕ у 2023. год.: 1.377

Као део старог фонда обрађено је: 260 књ. легата Наташе и Мишела Бертеа

Укупан број књига старог фонда: 260

УКУПАН БРОЈ ОБРАЂЕНИХ КЊИГА: (без легата): 1.377

(са легатом): 1.637

СЕРИЈСКЕ ПУБЛИКАЦИЈЕ: (два годишта) 4 броја

ПОЗАЈМИЦА

КОРИСНИЦИ: (услужено корисника) 139

ПОЗАЈМЉЕНА БИБЛИОТЕЧКА ГРАЂА:	(издатих књига)	284 + едукативни материјали (не уносе се сви у Кобис, радне св.)
ТРАНСАКЦИЈЕ:		1.603
ГРУПНЕ ПОСЕТЕ (нечланова):		1.096

Поред уобичајеног рада који се односи на пријем, набавку, физичку и електронску обраду и слагање књига по језицима, уз стално померање фонда, због прилива нових публикација, 2023. годину обележио је **рад са корисницима**. Кориснике махом чини **млађа популација** (основци и средњошколци). У циљу популаризације учења страних језика, током године, припреман је и одржан велики број радионица и програма за младе.

Фонд књига, уз равномерно попуњавање четири основна језика, све више се допуњавао и другим језицима, што је захтевало упознавање са писмом тих језика и начином обраде, јер се за њихову обраду из Кобис базе користе посебни симболи, што захтева више времена, него што је то случај код публикација на матерњем језику (шпански, италијански, румунски, бугарски, словеначки...).

Настављена је комуникација са страним институтима, културним центрима, школама страних језика, а сарадња је била изузетна како на пољу поклона књига тако и приликом организовања заједничких семинара, квизова, и радионица. Одељење су посетили бројни ученици, колеге, домаћи и страни гости. У децембру је Обележено је **годину дана рада**.

ОБРАДА КЊИГА:

-Обрада књига ради се свакодневно на свим језицима на којима публикације стижу.

-У Кобис-базу је	УВЕДЕНО:	1.377 нових публикација,
	КРЕИРАНО:	1.078 библиографских записа
	УНЕТО:	1.512 записа,
	ПРОМЕЊЕНО (редакција):	1.662 записа и
	КРЕИРАНО (преко)	1.000 нормативних записа (подаци о ауторима)

-Обрађене су књиге из Откупа и куповине, као и посебни фондови:

Милка и Милош Минић (72 књ. на више језика) и Персида Милић (40 књ. на шведском језику).

-Истовремено је урађено додатних **260 књ. из Легата Бертеових.**

-Пружена је помоћ при обради књига на руском језику Библиотеци из Уба за које су урађени библиографски записи за преузимање.

Редакција записа на локалном нивоу рађена је редовно.

НАБАВКА КЊИГА (КУПОВИНА И ПОКЛОН):

- Набавка књига вршена је куповином, поклоном (откуп и дародавци) и разменом.
- Наручене су и уведене књиге из **Откупа Министарства културе.**
- Онлајн је спроведена набавка књига за **размену са Конгресном библиотеком:** (испоштована је квота од **80** наслова колико је и било предвиђен разменом).

КЊИГОВЕЗНИЦА

Библиотека има посебно књиговезачко одељење, које ради у адекватном простору 2. спрата зграде у Синђелићевој улици, са потребном техничком опремом. У Књиговезници је ангажован Александар Пауновић који осим послова на корицењу књига ради и као техничка подршка у реализацији изложби и других програма Библиотеке.

У 2023. години укоричено је или репарирано 624 књиге. Укоричени су и два комплекта недељника НИН и два годишта дневних новина „Политика“ (2020. и 2021) који се трајно чувају.

Направљено је 19 пакета, израђено је више стотина букмаркера и пружене друге врсте услуга. Током године израђиване су кутије и фасцикле за Завичајно одељење. Сви пакети Библиотеке за слање поштом пакују се у Књиговезници.

ДИРЕКТОР БИБЛИОТЕКЕ

Директор Библиотеке од децембра 2015. године је др Богдан Трифуновић, библиотекар саветник, историчар и доктор наука из области студија културе. У Библиотеци ради од 2004. године, најдуже на пословима дигитализације библиотечке грађе и дигиталне заштите културног наслеђа, али је током каријере радио и у Позајмном одељењу за одрасле читаоце, а у периоду 2010-2015. година вршио је и функцију заменика директора Библиотеке. Од 2016. до 2023. године у два мандата био је председник Библиотекарског друштва Србије, репрезентативног удружења у култури. Директор је по Статуту установе и директор манифестације „Дисово пролеће“. Као директор установе представља Библиотеку у Заједници матичних библиотека Србије.

У 2023. години био је председник Организационог одбора међународне конференције „Зелени преокрет: циркуларна економија уметности и културе“ одржане у Чачку 28-29. септембра 2023. у оквиру програма Чачак 2023 – Национална престоница културе, као и члан Програмског одбора 20. међународне конференције Библиотекарског друштва Србије одржане у Врњачкој Бањи 14-16. децембра 2023. године, на којој је учествовао и на панел-сесији са излагањем у вези простора нове зграде Библиотеке. Са Александром Вукајловићем учествовао је са презентацијом Дигиталне библиотеке Чачка на конференцији Дигитална хуманистика, одржаној 25. и 26. септембра 2023. у Народној библиотеци Крушевац, а водио је програм и говорио на представљању издавачке делатности установе културе Чачка на 66. Сајму књига у Београду октобра 2023.

Током 2023. године директор Библиотеке обављао је редовне послове заступања, руковођења, извештавања и организације рада у установи, вођења манифестације Дисово пролеће, уређивања издања, планирања, писања и реализације пројеката и друге послове који му припадају у складу са Статутом. Аутор је или коаутор неколико пројеката који су одобрени од стране Министарства културе у 2023. години за Библиотеку и Библиотекарско друштво Србије, као и пројекта Библиотеке “Зелени кров библиотеке” одобреног од Европске културне фондације, који ће бити реализован у 2024. години.

Директор је члан редакције научног часописа „Глас библиотеке“ који објављује Библиотека од 1988. године, као и члан уредништва листа „Дисово пролеће“ и научног часописа „Библиотекар“. Од јануара 2023. године главни је и одговорни уредник научног часописа Preservation, Digital Technology and Culture, издавача De Gruyter. Уредио је или написао неколико издања установе у 2023. години (каталог изложбе о 175 година традиције библиотекарства у Чачку, превода Дисове поезије на енглески језик, каталога изложбе часописа „Градац“, антологије 60 Дисових пролећа, зборника радова „Зелени преокрет“) и учествовао као овлашћено лице у комплетној издавачкој делатности Библиотеке.

Од 2022. године директор ради на обимном истраживачком ауторском пројекту за потребе објављивања монографије Библиотеке поводом 175 година библиотечке традиције у Чачку (1848-2023). Због померања окончања активности програма Националне престонице културе за крај марта 2024. године планирано објављивање монографије померено је за другу половину 2024. године. Наставио је и истраживачки рад на теми Америчке мисије у Чачку 1919-1921, а у 2023. години је аплицирао за пројектним средствима Европске уније у вези наставка истраживања у вези рукописне

књиге *Никољско јеванђеље* која се налази у Библиотеци Честер Бити, Даблин, а коју је 1820. године открио Вук Стефановић Караџић је у манастиру Никоље код Чачка.

Директор је водио пројекат опремања Легата Бранка В. Радичевића са новим инвентаром у 2023, као и пројекат објављивања наменске апликације „Музеј поезије“ на адреси muzejpoezije.rs. Био је ангажован на набавци половног лаког теретног возила (пик-ап) за потребе Библиотеке.

Испред Библиотеке директор је координирао све послове и активности у оквиру пројекта „Чачанска родна“ током 2023. године, уз интензивну сарадњу са колегама из Библиотеке и тимом пројекта Националне престонице културе. Такође је планирао и водио реализацију активности учешћа Библиотеке на 66. Сајму књига у Београду, укључујући закуп штанда Библиотеке у Хали 4 и координирање и вођење промоције издавачке делатности установа културе у години националне престонице културе.

У 2023. години директор је самостално или у коауторству објавио неколико стручних радова на српском и енглеском језику, који су објављени у периодици и зборницима радова, као и каталог изложбе о 175 година Библиотеке у Чачку.

Учествовао је у већем броју програма, активности, скупова и састанака у земљи, представљајући установу и њен рад. Био је задужен као и претходних година за међународну сарадњу.

У децембру 2023. године, поводом обележавања Дана библиотекара Србије 14. децембар, уручена му је награда Библиотекарског друштва Србије *Запис*, за трајан допринос библиотечко-информационој делатности у Србији.

Канцеларија директора свој рад обавља уз помоћ и подршку референта за административне послове Светлане Петровић, уз чију непосредну сарадњу се реализују послови који улазе у домен обавеза директора установе.

Извештај саставио

др Богдан Трифуновић, директор

У Чачку, 13. 3. 2024.